

Přestupku si nejsem vědom, pokutu nezaplatím a trvám na projednání ve správním řízení.

Policista vás vyzve, abyste se k přestupku vyjádřil. Na to je v oznámení přestupku vyčleněné místo.

Ohlídejte pouze, aby policie v oznámení uvedla, že nesouhlasíte a trváte na projednání ve správním řízení. Pokud by se policista z nějakého důvodu zdráhal to tam uvést, uveďte to sami.

Nic nepodepisovat.

Zbytek prostoru proškrtnout a nafotit.

V případě, že policista přesto nadále spatřuje důvod, pro který se budete vyhýbat správnímu řízení a požaduje kauci, požadujte, aby vám tento důvod sdělil. Pokud toho není schopen, sdělte mu, že postupuje v rozporu se zákonem a budete na něj muset podat stížnost.

Zavolejte prostě 158 a požadujte vyslat na místo hlídku policie, protože právě dochází k nezákonnému jednání příslušníků dopravní policie, kteří požadují kauci v rozporu se zákonem.

V této věci nebudu podávat vysvětlení.

V souladu s článkem 37 Listiny základních práv a svobod odpírám podat výpověď v této věci.

Vážný problém s policií = GIBS – 974 839 734

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 1: Kontrolní kontrola

Dne 2.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

Tento první díl dopravně-přestupkového FSM se týká situace, že jste byl jako řidič zastaven hlídkou PČR a není vám zatím sdělováno žádné obvinění z přestupku. Policisté chtějí pouze zkontrolovat vaše doklady, provést orientační dechovou zkoušku alkoholu v dechu, prověřit povinnou výbavu vozidla případně další věci, a to pravděpodobně ve snaze usvědčit vás z nějakého protizákonného jednání a vybrat pokutu.

Kontrolní kontrola je tedy formální úkon a současně startovací rampa k podezření přestupku. Jako takovou se ji nevyplácí podceňovat.

Na co mají právo

1. Zastavení vozidla

Zastavení vozidla upravuje § 79 zákona č. 361/2000 Sb. Dozvíte se tam, že policista, vojenský policista, celník za účelem výkonu jeho pravomoci podle zákona a agent GIBS, který je oprávněn zastavovat vozidla, ten poslední dokonce bez uniformy. Oproti tomu strážník může zastavovat vozidla jen u přechodu pro chodce a pokud je řidič podezřelý z přestupku. Zákon dále stanoví, jak se zastavení provádí, tato praxe ale většinou není předmětem sporu.

Policie také může nařídít, kudy máte jet, a to jak lokálně ("objedte to protisměrem") nebo směrově ("jedte přes Kladno"). Policie může udělit výjimku z místní úpravy ("zastavte v zákazu zastavení") a tento příkaz je nadřazen dopravnímu značení i světelné signalizaci.

2. Předložení dokladů

Policistovi (příslušníku PČR) je řidič povinen předložit následující doklady:

- a) řidičský průkaz,
- b) osvědčení o registraci vozidla, zvané malý techničák
- c) doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (zelená karta)
- d) doklad o zdravotní způsobilosti

Dále, v případě, že je řidič zproštěn nějaké povinnosti ze zdravotních důvodů, například z povinnosti používat pásy, musí předložit toto potvrzení.

Strážníkovi a celníkovi v uniformě je řidič povinen předložit pouze doklady podle bodů a) a b).

Dále viz § 6 odst. 8 a 11 zákona 361/2000 Sb.

Jak je to s občankou? Jak jste zaznamenali, z legislativy povinnost jejího předložení přímo ne plyne. Nicméně policajti i strážníci si o ni mohou říci, pokud vás z něčeho podezřívají, tedy v podstatě kdykoli. Je to jedno. Stejně mají RZ vašeho auta a malý techničák, a pomocí toho zjistí údaje stejné kvality a rozsahu, jako jim poskytuje občanka.

3. Prohlédávání vozidla

Upravuje § 42 zákona o policii. K prohlídce vozidla za účelem, které zákon stanoví, musí mít důvodné podezření, že se ve vozidle nacházejí například předměty z trestné činnosti, hledané osoby nebo zbraně a stěfelivo.

Nepřipadá tedy v úvahu, že by policista vstupoval do vozidla, aby zjistil jeho technický stav, manipuloval s

jeho prvky a součástmi apod. V podstatě by se neměl vozidla ani dotknout. Pokud policista chce prohledávat vozidlo a nedovede udat zákonný důvod, anebo udává jiný důvod, pohrozíme mu stížností a zavoláme 158.

4. Povinná výbava a buzerace s lékárníčkami

Podle § 36 odst. (4) zákona č. 56/2001 je policie oprávněna Policie České republiky (tedy nikoli strážník) kontrolovat technický stav vozidel. Podle § 47 odst. 2 pís. g) se tím rozumí i kontrola povinné výbavy (ačkoli tento odstavec je aplikován na technickou prohlídku jako takovou). K tomu je řidič povinen poskytnout součinnost. Samozřejmě je otázkou, jak intenzivní ta součinnost bude, můžete ji redukovat na minimální úroveň, kdy policistovi ukážete lékárníčku, ale odmítnete s ní jakkoli manipulovat, protože pro účely kontroly lékárníčky to stačilo a nezbytná míra byla naplněna.

Ohledně toho bych nasměroval vaši pozornost k judikátu Nejvyššího správního soudu zveřejněnému na stránkách NSS pod číslem 7 As 83/2010 – 64, kde je činnost policie při kontrole povinné výbavy automobilu velmi pěkně rozebrána, včetně možných dopadů na postavení policisty jako svědka ve správního řízení.

5. Orientační kontrola alkoholu v dechu

Tomuto specifickému tématu bude věnován samostatný díl FSM.

6. Technická kontrola

Podle zákonného oprávnění získaného v roce 2012 je policista oprávněn nařídít řidiči zjet k zařízení pro provedení kontroly technického stavu, pokud zajíždka, včetně cesty zpět na pozemní komunikaci, není delší než 8 kilometrů. V praxi se tato novinka téměř vůbec nepoužívá pro její aplikační složitost a potenciální finanční náročnost pro policii, protože v případě, že automobil nemá vážné závady, platí prohlídku ten, kdo jí nařídil.

Novelou č. 48/2016 získala Policie ČR oprávnění k zadržení osvědčení o registraci vozidla (§ 6b a § 6c ZPPK) při technické silniční kontrole nebo při objasňování dopravní nehody. K tomuto postupu zatím chybí prováděcí předpis. Předpokládáme, že pro tuto specifickou situaci vytvoříme nový díl FSM.

7. Požadování vysvětlení a další úkony

Policista je oprávněn požadovat od řidiče vysvětlení. Před podáním vysvětlení je povinen jej poučit o možnosti odmítnutí podání vysvětlení podle § 13 zákona o policii. V případě jakéhokoli úkonu je povinen jej předem poučit o právních následcích tohoto úkonu, pokud to povaha úkonu nevyklučuje. Pravidla podání vysvětlení jsou dále vysvětlena ve [FSM 3](#).

Nedoporučuji podávat policii jakákoli vysvětlení.

Zásady FSM pro kontrolní kontrolu

Ke „kontrolním kontrolám“ dochází:

Kontrolní kontroly nemají naprosto nic společného s bezpečností silničního provozu. Kontrolní kontrola se provádí z následujících důvodů:

- a) aby se provedla, protože to někdo nařídil, například vyšší policejní nadřízený. Jde o to, aby přílušný policejní útvar mohl vykazovat příznivá čísla o počtu provedených kontrolních kontrol.
- b) vykonstruovat na základě kontrolní kontroly obvinění z přestupku proti zákonu o silničním provozu
- c) vykonstruovat nějaké jiné obvinění

1. Hlavní zásada: S policajtem se nebavíme.

Neexistuje důvod, pro který bychom měli s policistou o něčem komunikovat. Nejsme toho povinni a stejně nám to v ničem nepomůže. Neexistuje ani důvod, proč by měl policista komunikovat s námi.

Policista by se při běžné kontrole totiž neměl ptát vůbec na nic. Takový stav předpokládá zákon a to se dokonce říká při těch jejich školeních. Pokud má nějaké podezření, že se stal přestupek, tak buď dospěje k

názoru, že se mu jeho policejní činností podařilo přestupek zcela prokázat, a to po objektivní, subjektivní i materiální stránce (hlavně to poslední jsem ještě nezažil) a pak jej má možnost vyřešit blokově (za splnění podmínek, které pro to zákon stanoví) anebo jej zadokumentuje k pozdějšímu předání do správního řízení.

Není tedy důvod, proč by měl policista zjišťovat něco od vás. Pokud tak činí, má to nějaký důvod. Možná se chce jen na něco zeptat, protože ho to obvykle lidsky zajímá, ale stejně tak dobře to může použít k eskalaci obvinění, které proti vám následně vznesou.

Pokud situace dojde do stádia, že je nevyhnutelné se policistovi nějak vyslovit, reagujeme pouze krátkým sdělením, jako „ano“, „ne“ a „to vám nebudu sdělovat“. Zde se hodí znovu připomenout, že policistovi nejsme povinni cokoli sdělovat, jinými slovy, odepřeme podat vysvětlení.

Otázky typu „Odkud jedete?“, „Kam jedete?“, „Proč tam jedete?“ apod. vypadají zcela nenápadně, ale i ty se mohou snadno obrátit proti vám. Navíc jsou to věci, do kterých policajti **vůbec nic není**. Proto na ně nereagujeme.

Nekomunikace s policistou může zahrnovat také neodpověď na pozdrav, neochotné a otrávené hledání dokladů, které může zabrat několik minut, otrávený výraz a naprostou neochotu k čemukoli. Cílem tohoto přístupu je otrávit policistu natolik, že toho nechá a půjde buzerovat někoho jiného. Nejedná se o jednostrannou neslušnost, jak někdy slyším, ale o neslušnost oboustrannou. Rozhodně nepokládám za slušné, aby policisté otravovali ctihodné občany buzeracími kontrolami zbytečných věcí jako jsou lékárníčky, namísto aby ctihodné občany chránili před těmi méně ctihodnými. V některých zemích jsou nahodilé kontroly vozidel policií nezákonné.

Minimální komunikace je klíčem k tomu, že **vy budete ovládat výměnu informací mezi vámi a policajtem**. Dokud od vás on něco potřebuje, máte ho pod kontrolou.

Minimální komunikaci s policistou aproboval i Nejvyšší správní soud v rozsudku [7 As 273/2014](#), kde doslova uvedl:

Lze se jistě pozastavit nad tím, proč stěžovatel, pokud nesouhlasil s tím, že spáchal přestupek, neuvedl tento svůj názor v příslušné části tiskopisu. Nicméně pouhou skutečností, že stěžovatel zaujal komunikačně minimalistický postoj a k přestupku, z jehož spáchání byl podezřelý, se nevyjádřil, nelze bez dalšího chápat jako snahu vyhýbat se správnímu řízení, nýbrž de facto jako realizaci jeho práva na volbu libovolné procesní strategie v intencích ust. § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ta může spočívat rovněž i v mlčení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. [1 As 96/2008 – 115](#), publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS).

U podobného výkladu NSS setrval i v rozsudku [9 As 150/2015 – 43](#).

Jak bylo řečeno, kontrolní kontrola je startovací rampa k podezření z přestupku a může dojít k tomu, že se v předem připraveném scénáři staneme obětí vlastní slušnosti a otevřenosti. Zcela běžně se stává, že policisté řidiči při jednání o nějakém domnělém přestupku klidně a zcela sebejistě sdělují matoucí informace. Vymýšlejí si zákony nebo části jejich znění, hrozí neexistujícími a právně nesmyslnými sankcemi za neexistující prohřešky. Možná vám sdělí, že mají dokonalé „důkazy“, „že si to vzájemně dosvědčí“ apod. Někdy hrají roli sympatie nebo antipatie, vaše vizáž (zejména špatně reagují na mikinu s kapucou a tetování), váš automobil, nějaké události z minulosti a především vnější vlivy.

Uvědomme si, že policista jedná s řidiči – potenciálními přestupci několikrát denně. Má praxi a ví, jak se dobrat k tomu, co potřebuje. Ví, jak se zachovat, když s ním někdo polemizuje s ním, poučuje ho nebo mu vyhrožuje. Policisté absolvují psychologická školení, kde jsou jim vtlačovány do hlavy různé triky. Prozradím vám jeden z nich. Nemusíte vůbec zvyšovat hlas nebo dělat něco konfliktního, abyste od policisty uslyšel větu „Pane řidiči, uklidněte se“. Toto sdělení je skrytá provokace a rozhodně v něm nejde o váš klid. Je to metoda, jak člověka rychle vykolejit, protože to podlomí sebedůvěru oběti této hry – bože, já se neovládám, je to na mně vidět!

Všechny tyto záležitosti se vás přestanou týkat a odpadnou jako mávnutím kouzelného proutku, když se s nimi nebavíte. Minimalistická komunikace je postoj, na který se hledá těžko recept, nehledě na to, že je obtížný z psychologického hlediska.

Nebavit se s policisty metoda, jak být stále na té jisté straně.

Vídeo „Proč nemluvit s policií – [část I.](#) , [část II.](#)“

2. Pokud policajt něco požaduje, vyhovíme mu pouze v mezích zákona.

Zejména se to týká dokladů a povinné výbavy. Policie je oprávněna ji kontrolovat, vy jste povinen poskytnout součinnost v nezbytné míře. Nikde není popsáno, jak rychle to máte dělat, zda se u toho máte tvářit nadšeně a orgán veřejné šikany si jistě pár minut počká. Je ostatně placen z našich daní.

Nejsme tedy povinni z vozidla nic demontovat, rozebírat nějaké hermeticky uzavřené obaly, protože to prostě

neumíme. Neposkytujeme jiné doklady než ty v zákoně uvedené. Stejně tak při kontrole technického stavu, která může nově podle platné metodiky probíhat i „na silnici“ jako vizuální kontrola, neprovádíme žádné úkony nad ty, které nám zákon ukládá. Tedy například pomoc s hledáním identifikátorů vozidla.

A především, vše provádíme pomalu a klidně.

3. Neprokazujeme vlastní nevinu

Může dojít k obrácení presumpce nevinu, kdy je řidič vmanévrován do situace, že musí obhajovat nějaké svoje jednání, protože policista tvrdí, že došlo k nějakému deliktu a chce k tomu slyšet nějaké stanovisko. Ve skutečnosti je toto jen prostředek, jak vás dostat tam, kde máte být. Z takové situace existuje východisko. Slušně policistovi sdělte následující:

Přestupku si nejsem vědom. Pokutu nezaplatím a trvám na projednání ve správním řízení.

4. Máme kameru nebo pořizujeme audiozáznam

Existuje dostatek prostředků, jak průběh policejní kontroly zaznamenat. Nedá se přitom spoléhat na záznam, který provádí někdy sama policie, protože tyto záznamy často z policejních spisů obvykle mizí, zejména pokud je na nich něco, co nepodporuje verzi sledovanou policisty.

Osobně doporučuji bez takového zařízení vůbec vyjíždět na silnici. Před jízdou zkontrolujte, zda je zařízení funkční, nabitě a má dostatečnou kapacitu k ukládání dat. Sice se to může zdát jako paranoia, ale zákony schválnosti hovoří jasně.

Pomůže i mít po ruce tužku a papír. Pokud by „kontrolní kontrola“ začala mít nějaký extrémní průběh, bude se vám hodit na zaznamenání čísla odznaku policisty nebo policistů. Nespoléhejte na vaši paměť, ihned si číslo запиšte, kromě uchování informací to má vliv i na chování policisty, protože ten odted ví, že můžete činit kroky přímo proti němu.

Příklady z praxe

Pane řidiči, pil jste před jízdou alkohol?

Tato otázka je položena před zkouškou alkoholu v dechu s cílem zvýšit výtěžnost. Zde se spoléhá, že hloupý řidič začne blekotat něco ve smyslu „dal jsem si jedno pivečko po obědě“. Pak je proveden test a je naměřeno např. 0.20 promile. To samo o sobě nedokazuje naprosto nic. Ale ve spojení s předchozím vyjádřením to v pohodě stačí na pozdější odebrání řidičáku ve správním řízení a pokutu v řádu desítek tisíc, protože a) řidič se přiznal, že pil alkohol před jízdou b) alkohol v dechu byl zjištěn, sice v neprůkazné míře, ale zjištěn.

Správná reakce: Vůbec nereagovat. Pokud chtějí něco vědět, ať si to zjistí. Mají dostatek mocenských oprávnění.

Pane řidiči, vy jste jel sedmdesát, víte o tom ... ?

Záznamy z radaru vůbec nejsou tak perfektní, jak se tvrdí. Zejména se to týká starších zařízení PolCam, Gesig nebo starších verzí přístrojů Ramer. Tato zařízení většinou potřebují nějaké podmínky k tomu, aby vůbec provedla měření, a často se stává, že policisté sice vědí, že jste jel rychle, ale nemají záznam, nebo alespoň nemají záznam takový, aby obstál u správního řízení. Tak si trochu pomohou. Pokud připustíte, že víte o tom, že jste možná spáchal nějaký přestupek, velmi tím usnadňujete protistraně dokazování, protože u úředním záznamu se následně objeví věta „řidič uváděl, že o porušení pravidel silničního provozu věděl“.

Jak bylo řečeno, na dotazy nereagujeme. I v tomto případě má policie dostatek prostředků, aby si potřebné důkazy obstarala sama a důkazní břemeno leží na policii.

Pane řidiči, víte, že vám nesvítí světlo?

Pokud vám na autě nesvítí nějaké světlo, vypadá to sice jako přestupek proti ustanovení o osvětlení vozidla, ale nemusí to tak být. Mohlo zhasnout v důsledku poruchy a vy o tom nevíte. Přestupek z toho dělá až zavinění. Pokud vyjedete autem bez funkčního světla, jedná se o úmyslné jednání. Pokud připustíte, že jste vozidlo před jízdou nekontrolovali, jedná se o přestupek zaviněný vědomou nedbalostí. Pokud jedete autem, které nemá funkční světlo a nevíte o tom, není dána žádná forma zavinění a tím pádem ani přestupek. Je jen na vás, jak to dopadne. Když prohlásíte, že o vadném světle víte, dostanete flastr. Když nebudete reagovat, nestane se nic.

Správná reakce: Nereagovat nebo „nevím“.

Pane řidiči, víte, proč jsme vás zastavili?

Téměř klasika, totálně zbytečná věta a obvyklý icebreaker především starších policistů. Hned od počátku vás shodí pěkně do defenzívy a začnete přemýšlet, kde jste se dopustili jakého deliktu. Dokonce nějaký jejich interní kodex jim tohle stupidní vyptávání zakazuje, nicméně nevím o tom, že by za to kdy někoho potrestali.

Správná reakce: Zcela ignorovat.

Co k tomu dodat celkově?

Rád bych věřil tomu, že 9 policistů z 10 je slušných a nemají v danou chvíli a na daném místě zájem uvrtat mně nebo vás do nějakého problému, pouze chrání zákon, tak jak po nic chceme, jak jim za to platíme a jak to oni (ne)dělají. Rád bych tomu věřil, ačkoli si myslím, že 9 z 10 policistů takoví rozhodně nejsou, naopak, něco mnohem horšího. Ale věřme tomu, že to tak je a že 9 z 10 policistů je slušných. Jakou máte jistotu, když vás zastaví, že jste narazil na těch 9 hodných nebo jednoho zlého?

Policie v této zemi čítá přes 40.000 mužů, v evropském srovnání a v přepočtu na počet obyvatel má více policistů už jen Kypr a Malta, na kterých probíhá nebo nedávno probíhala občanská válka. Policie je nadána většími pravomocemi než za komunistů, patrně většími pravomocemi než gestapo, pokud takové srovnání historické okolnosti umožňují, a představuje významnou mocenskou složku v této zemi. Nevěřte těm povídačkám, že nemají na benzín, že je jich málo, že policisté hromadně odcházejí. To není pravda a ani nikdy nebyla. Už nejméně pět let nás tímhle média krmí a pořád vidíte policejní auta jezdit, pořád máme 40 tisíc policajtů a nikde není vidět, že by se hromadili bývalí policisté, naopak. Nejinak je tomu se strážníky, kdy se k početní naddimenzovanosti a nadprůměrnému materiálnímu vybavení těchto obecních sborů přidává ještě ignoranství, pohrdání právem a praktiky lokálních mafií. Kdo si myslí, že nad nimi nějak vyzraje, nebo se jim švejkovsky vlísá do přízně, může narazit. Jediné, co na ně platí, je nespolupráce. A proto ještě jednou:

S policajtem se nebavíme!

03.01.2016 D-FENS

Související kategorie: [kontrolní kontrola](#), [minimalistická komunikace](#), [nepodání vysvětlení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

NEXT

[FSM 2: \(Ne\)řešení přestupku s policií](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 2: (Ne)řešení přestupku s policií

Dne 8.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

V tomto dílu se budeme zabývat tím, co učinit, když nám policista nebo strážník sděluje, že má podezření, že byl spáchán přestupek.

Přestupek vs. skutek

Možná jste někdy slyšeli od policajta větu „Pane řidiči, dopustil jste se přestupku.“

Mnoho lidí si myslí, že v tomto okamžiku je konec, že něco udělal a že ho chytili, takže je to v prdeli. Opak je pravdou. Tím, že policajti někoho vyfotili, změřili, spatřili při něčem, o čem si policajti myslí, že by to možná mohl být přestupek, to teprve začíná. Proč je tomu tak? Neinformovaná veřejnost příliš nerozlišuje mezi přestupkem a skutkem. To, co policajti viděli nebo zaznamenali, bylo jednání, v jehož důsledku se stal nějaký skutek. Aby se z něho stal přestupek, musí být s přiměřou jistotou prokázáno několik věcí. Například co bylo spácháno, kdo to spáchal, jakou formou to zavinil nebo na jaký právní zájem tím útočil. Přestupkem také může být jen takové jednání, které je jako přestupek výslovně označeno v zákoně. Poslední věc, kterou je třeba mít na vědomí je, že jste nevinní, dokud vám není prokázána vina a v okamžiku jednání s policistou jste ve statutu podezřelého, nikoli však viníka.

Aby se podezření proměnilo v obvinění a obvinění se proměnilo ve výrok o vině, je evidentně potřeba nějaké dokazování. Policista vám to samozřejmě takto neřekne. Bude říkat něco jako „dopustil jste se přestupku“ a „ukládám vám pokutu“ a vůbec se bude celou věc postavit tak, že o ni není sebemenších pochyb.

Pokud vám tedy policista něco takového sděluje, máte na vybranou z následujících alternativ:

1. Převzetí pokutového bloku

Můžete to akceptovat a zaplatit pokutu, případně převzít pokutový blok. Budeme tomu říkat „řešit přestupek na místě“. Tímto způsobem lze přestupek vyřešit, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit (§ 84 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.). Povšimněte si, že všechny podmínky musejí splněny současně, tedy **přestupek je spolehlivě zjištěn A obviněný z přestupku souhlasí**.

Samotná skutečnost, že přestupek je spolehlivě zjištěn nebo to alespoň policajt usilovně tvrdí, tedy nehraje roli.

Jaká je právní logika takového ustanovení? V případě, že je řidič ochoten zaplatit na místě se má za to, že řidič si je svého jednání vědom a nečiní je sporným, a to v žádném ohledu, tedy pokud jde o věc samu, její zavinění i výši sankce. Pro všechny ostatní případy je tu správní řízení.

Povšimněte si dále, že **držíte delší konec lana**. Bez vašeho souhlasu nelze na místě pokutu vybrat. Samotná skutečnost, že přestupek je spolehlivě zjištěn k řešení na místě nepostačuje.

Situaci neusnadňuje, že **policie není povinná vám na místě jakékoli důkazy předložit**, abyste se ubezpečili, jaké důkazy to jsou a co jste tedy udělal. Toho v minulosti policisté i strážníci opakovaně zneužíli a vybírali pokuty za něco, k čemu neexistoval vůbec žádný důkaz. Například dávali pokuty za rychlost, ale **vůbec neměli radar**. Z nepochopitelných důvodů se tomu řidiči podvolili a pozor, ani proti takto udělené pokutě neexistuje opravný prostředek.

Na místě také nelze projednat závažné přestupky, které jsou taxativně v zákoně uvedeny. Městské a obecní policie jsou ze zákona dále omezeny v tom, jaké přestupky smějí strážníci řešit na místě. Například přestupky související s **jízdou na červenou**, technickým stavem vozidla, osvětlením vozidla apod. (§ 86 písm.d) zákona č. 200/1990 Sb). V případě, že strážník vybere pokutu v rozporu s tímto ustanovením, jedná se o nulitní akt a řidič by mohl využít mimořádných opravných prostředků.

Naprosto zásadní je, že **v případě řešení přestupku na místě ztrácíte veškerou možnost řádných**

opravných prostředků. Pokutu nelze později rozporovat, a to ani v případě, že jste byli v právu a zjistíte po později. Jedinou praktikovatelnou výjimkou je nulita aktu. Existují sice mimořádné opravné prostředky, jako je obnova řízení, na ty se však podařilo dosáhnout jen ojediněle.

Na webu ochránce práv lze například najít [zprávu o šetření z roku 2012](#) popisující případ řidiče, který zaplatil na místě pokutu za to, že neměl zapnuté pásy, protože byl stresovaný policejní hlídkou. Dodatečně si vzpomněl, že má lékařské potvrzení, díky kterému se na něj povinnost mít zapnuté pásy nevztahovala. Nicméně ani v tom případě se obnovení řízení o pokutě nezdařilo.

Co do následků rovnocenným k „vyřešení přestupku na místě“ je převzetí pokutového bloku, tzv. BPNN (bloková pokuta na místě nezaplacená, pro případ, že u sebe řidič nevezí peníze odpovídající např. průměrnému příjmu za týden, protože pokuty v silničním fašismu jsou prostě takové). Pokutový blok je státní tiskovina a od 1.1. 2013 má řidič dostávat jeho originál v [novém provedení](#). Policie a strážníci s nimi totiž [masivně podvádějí](#).

Rozsudek NSS [3 As 58/2007 – 117](#) o nemožnosti obnovy řízení blokově vyřešeného přestupku

Rozsudek NSS [9 As 2/2011-93](#) – přezkoumatelnost podpisu na pokutovém bloku, pravděpodobně falšování podpisu příslušníky PČR

2. Nezplatit pokutu a trvat na projednání ve správním řízení

Když se rozhodnete pokutu neplatit a nechat přestupek projednat úřad ve správním řízení, pak:

- pokuta, kterou tam můžete dostat, bude vyšší
- v případě neúspěchu budete muset zaplatit paušální náhradu nákladů správního řízení, která je v řízení o přestupku stanovena paušálně a v současné době ve výši 1000 Kč
- budete muset investovat něco času na účast v jednání a nastudování postupu, případně budete muset požádat o pomoc někoho, kdo se v tom vyzná

výměnou za to:

- máte možnost činit tvrzení a navrhnout důkazy ve svůj prospěch, stejně jako rozporovat důkazy proti vám, se kterými se smíte v plném rozsahu seznámit
- máte možnost odvolání či přezkoumání soudem, případně dalších mimořádných opravných prostředků
- máte možnost nechat se zastupovat zmocněncem, což může být právník, firma zabývající se pomocí řidičům v přestupkovém řízení, Umumbu Membe, váš dobrý kamarád ze Zimbabwe a další
- máte možnost operovat v šedé zóně (aktivní management délky řízení, vyvolávání důkazní nouze apod.)

Vaše situace je tedy taková, že se během několika málo minut, pouze s částečnými informacemi, které vám policie naservíruje a případně překroučí, bez perfektní znalosti poměrně komplexní problematiky dopravního a správního práva a bez možnosti nezávislé konzultace rozhodujete, zda zaplatíte pokutu nebo zda budete trvat na projednání ve správním řízení.

Doporučení

Nikomu nedoporučuji, aby souhlasil s vyřešením jakéhokoli přestupku na místě.

K podobnému, byť méně kategoricky formulovanému závěru dospěl veřejný ochránce práv Varvařovský [v roce 2010](#):

„Jestliže má řidič jakékoli výhrady k ukládané blokové pokutě, může s jejím uložením nesouhlasit. V takovém případě policista sepiše záznam o události a věc pak projedná příslušný obecní úřad ve správním přestupkovém řízení. Pokud řidič s blokovou pokutou souhlasí a teprve později ho chce odvolat, téměř nikdy neuspěje.

Ani nesouhlas s blokovou pokutou a volba správního řízení však není bez rizika. Jestliže totiž bude v řízení prokázána vina řidiče, uložená sankce bude zpravidla vyšší než bloková pokuta a řidič navíc zaplatí i náklady

správním řízení. Ochránce proto doporučuje řidičům, aby vždy dobře zvážili situaci, v níž se nacházejí a přestupek, kterého se měli dopustit.

Na ochrance se často obracejí lidé, kteří napadají uloženou blokovou pokutu a zpochybňují svůj na místě projevový souhlas s jejím uložením. Obvykle argumentují stresem a autoritou uniformy, uvádějí, že nevěděli, že mohou blokovou pokutu odmítnout a trvat na projednání věci ve správním řízení. Časté je i tvrzení, že policista „hrozil“ správním řízením, pokud blokovou pokutu odmítnou, a zmiňoval horní sazbu pokuty, kterou lze v takovém řízení za daný přestupek uložit.“

Určitá velmi chatrná procesní ochrana, kterou poskytuje správní řízení, může přijít náramně vhod. Praxe ukázala, že zhruba 60% veškerých pokut v dopravních věcech v ČR je uděleno nezákonně, například na základě pochybných důkazů nebo zcela bez důkazů, na základě procesně vadných řízení apod. V praxi se odehrály případy, kdy policisté požadovali pokutu, ale vůbec neměli žádné důkazy nebo byly důkazy takové, že by ve správním řízení vůbec neobstály.

V čem je zakopaný pes? V tom, že jednotliví policisté jsou svými nadřízenými motivováni, aby vybrali co nejvíce pokut na místě. To má pro policii několik pozitivních efektů. Jeden z nich je, že ministerstvo financí každoročně organizuje **transfer části prostředků**, které stát na pokutách vybere, zpět do rozpočtu policie, která si za to nakoupí například měřicí a sledovací techniku. Dále může policie formou publikování bombastických čísel o počtu vybraných pokut vytvářet dojem, že její represivní akce jsou pro bezpečnost každodenního provozu nezbytné a bez nich, potažmo bez policie jako celku bychom se neobešli.

Dále v praktické části rozebereme jednotlivé postupy, jakými se policisté pokoušejí dostat k výběru pokuty v hotovosti. Paleta úskoků policie je velmi široká, jejich pravomoci enormní a běžný řidič se na ně nemůže připravit. Policie je na místě ve výhodě, protože policisté mají v jednání s řidiči praxi, procházejí školeními a jejich nadřízení je nezřídka vedou k tomu, že si mohou dovolit cokoli a vždy jim to projde. Umějí využít pocit moci, který jim dává postavení úřední osoby, uniforma a zbraň k tomu, aby dosáhli toho, co potřebují, tedy vás zkasírovat a dostat čárku v kvantitativně-výkonovém hodnocení zvaném „bodový systém“.

Všechny tyto problémy pro vás vymizí, když nebudete řešit přestupek na místě. Právo neřešit přestupek na místě je tedy jediné, co máte skutečně v ruce a proto vás nepřekvapí, že státní moc vyvíjí a prosazuje ve spolupráci s policajty různé postupy, jak vám toto právo omezit nebo sebrat.

Jak to provedu?

Policistovi, který vám sděluje, že má podezření, že jste se dopustil přestupku a navrhuje sankci ve formě pokuty sdělte, že pokutu nezaplatíte a trváte na projednání přestupku ve správním řízení.

Konkrétně může tato věta vypadat takto:

„Nesouhlasím, pokutu nezaplatím a trvám na projednání ve správním řízení“.

Můžete to také vylepšit:

„Přestupku si nejsem vědom, pokutu nezaplatím a trvám na projednání ve správním řízení“.

Nepouštějte se do žádných složitých právních konstruktů, touto větou je to vyřízeno. Tohle je v ideálním případě také jediná věta, kterou budete říkat. Jinak se s nimi neberte, protože nejste povinen a není o čem. V případě nějakých diskusí, dohadů apod. dojde k tomu, že policie bude tvrdit, že jste se choval arogantně atd. a pokoušet se z toho konstruovat důvod pro požadování kauce.

Bude následovat sepsání oznámení o přestupku. Jedná se o papír A5.

Oznámení přestupku používané PČR

Policisté budou požadovat některé údaje nad rámec toho, co je uvedeno v občanském průkazu nebo dalších dokumentech. Jedná se například o povolání a číslo mobilního telefonu. Tyto údaje policii neposkytujte, tzn. sdělte policistovi, že mu tyto údaje neposkytnete.

Policista vás vyzve, abyste se k přestupku vyjádřil. Na to je v oznámení přestupku vyčleněné místo.

Doporučuji do oznámení přestupku nic dalšího neuvádět ani jej nepodepisovat. Ohlíďte pouze, aby policie v oznámení uvedla, že nesouhlasíte a trváte na projednání ve správním řízení. Pokud by se policista z nějakého důvodu zdráhal to tam uvést, uveďte to sami.

Proč doporučuji se k přestupku nevyjadřovat? Oznámení přestupku je sice samo o sobě v dalším řízení nepoužitelné jako důkaz a slouží pouze jako vodítko pro vedení řízení správním orgánem, tedy poskytuje indicie, jakým směrem se má ubírat dokazování. Pokud uvedete v oznámení přestupku nějakou vaši verzi události a pak postupem času dojdete k závěru, že v rámci procesní taktiky bude výhodnější některé skutečnosti neuvést nebo naopak na jiné poukázat, bude vám vyjádření v oznámení přestupku zbytečně omezovat manévrovací prostor.

Volný prostor v oblasti pro vyjádření domnělého pachatele každopádně proškrtněte tak, aby do něj policisté nemohli nic dopisovat. Pořídte si mobilem fotku všeho, na čem je vaše jméno. Pozměňování oznámení přestupku ex post ze strany policie a zejména strážníků je běžné a není trestné, protože jak uvedeno, je to interní a jednostranně vytvořený dokument policie a ta si do něj může uvést, co uzná za vhodné.

Máte dokument podepsat? Je to úplně jedno. Vše potřebné jste již policii řekl a jakékoli další úkony jsou zbytečné. Když připojíte na oznámení podpis, neznamená to, že souhlasíte s tím, co je tam uvedeno.

Policista může požadovat kauci. Kaucím budeme věnovat separátní díl FSM.

Tím by celá akce měla skončit.

Postřehy z praxe

Lze přestupek oddiskutovat?

Podle mě je diskutování s policajty bezcenný a nejistý postup. Moje zkušenost je taková, že již v okamžiku, kdy policisté zastavují řidiče, je víceméně rozhodnuto o tom, z čeho bude obviňován a jakou sankci dostane. Musíme vzít jako fakt, že policistům nejde o nějaké vymáhání práva, ale především o výběr pokut a rozšiřování vlivu policejního sboru, čemuž jsou také poplatné vaše vyhlídky při jednání o přestupku na místě.

V případě strážníků k tomu přistupuje skutečnost, že jsou to debilové v původním smyslu tohoto slova. Nemají odpovídající vzdělání, jedná se často o vystudované zahrádky, cukráře a jejich nadřízení jim řekli, že mají vybírat peníze na pokutách, aby obec byla bohatá. Chcete diskutovat s takovou „úřední osobou“? Ztráta času a škoda nervů.

Jak postupovat v případě bagatelních přestupků?

V případě, že vám hrozí sankce v řádu stovek a přestupek není bodovaný, se jeví zaplacení pokuty bez rizika. Bohužel ani to není tak docela pravda. Nepodceňujte český silniční fašismus. Přestupek bude zaznamenán v registru a může se stát, že bude použit ve váš neprospěch v jiném správním řízení, kdy se při stanovení výše sankce přihlíží k osobě pachatele, tedy zda se v minulosti dopouštěl přestupků. V případě trestního řízení v nějaké dopravní věci také může předchozí záznam o přestupku vést k přísnější sankci.

Z praxe jsou známy případy, že řidič přestupek „vydiskutoval“ tak, že se mu vyjednáváním s policií podařilo snížit pokutu do řádu stovek. Přesto se pak náhodně dozvěděli, že mají připsány body. Policie nemá povinnost o připsání bodů informovat, protože jej vůbec neprovádí.

Jakým způsobem může policista nebo strážník motivovat řidiče k zaplacení pokuty na místě?

Jedná se o pozitivně i negativně motivační prostředky.

Nejrozšířenějším postupem v současné době je nabídka mírnější kvalifikace skutku v případě, že s přestupkem souhlasíte. Například nesprávné předjíždění (kde je sankcí pokuta 5-10 tis. Kč, zákaz činnosti a body) je kvalifikováno jako porušení jiných ustanovení ZPPK, které je za podstatně nižší sankci a bez bodů. Je samozřejmě na vás, zda na to budete reflektovat. Upozorňuji na jednu okolnost. Zákon s sebou asi nenosíte a může se stát, že v oznámení přestupku bude nakonec uvedena jiná a vyšší kvalifikace, takže sice odjedete s pocitem, že jste sankci odvrátili, ale přesto vám budou zaznamenány body podle jiné vyšší kvalifikace.

Dále vám mohou policisté sdělovat různé výhrůžky. Například že mají dokonalé důkazy a „všechno je to zaznamenáno (ale nejsme povinni vám to ukázat), takže ve správním řízení stejně neuspějete a budete platit vyšší pokutu, takže zaplatte hned a máte to za sebou“. Pravda je taková, že když ve správním řízení neuspějete, budete platit vyšší pokuty, ale k neúspěchu je ještě daleko. Dalším takovým policejním hintem může být věta „ve správním řízení vám hrozí ztráta řidičáku“. To je také zajímavá pololež. Je sice pravda, že ve správním řízení vám za vybrané přestupky hrozí ztráta řidičáku, ale takové přestupky lze projednat právě a jen ve správním řízení a nikoli na místě, takže policistova věta je typu „když bude pršet, zmoknete“. Svého času byla klasikou věta „body vám nedám“, což je také pravda, protože body neuděluje policista, ale až následně úřad. Dále mohou policisté něčím vyhrožovat, např. „my si to dosvědčíme“. OK, ať to ve správním řízení předvedou.

Na policejní přesvědčování proto naprosto nereagujte.

Další z metod nátlaku je „přiosťování“ postupu v případě, že řidič nehodlá platit, na což reaguje hned několik rozsudků NSS:

7 As 102/2010 : „Kontrolních oprávnění tak rozhodně nesmějí zneužívat k odplatě nebo jakémusi „umravňování“ řidiče či k nátlaku na něho, např. za účelem toho, aby raději souhlasil s projednáním přestupku v blokovém řízení.“

7 As 83/2010 : „Kontrolu provedenou policisty tedy nutno považovat za namátkovou, neopřenu o konkrétní podezření z porušení předpisů a přitom nanejvýš rozsáhlou a důkladnou. Zejména kontrolu rezervy spojenou s nutností ji odmontovat lze vzhledem k absenci podezření, že s rezervou není něco v pořádku, považovat za šikanu stěžovatele. I kdyby byla pravdivá verze policistů, tedy bylo-li by důvodem nezvykle důkladné kontroly to, že stěžovatel odmítl „přijmout“ řešení přestupku v přestupkovém řízení, samotný fakt, že takto policisté postupovali, a tedy ve své podstatě použili důkladnou kontrolu jako jakýsi nátlakový prostředek vůči stěžovateli, vyvolává zásadní pochyby o jejich nestrannosti a nezájatosti, a tedy i pochyby o objektivitě a věrohodnosti jejich svědecké výpovědi.“

V případě, že se něco takového začne odehrávat, nezbyde vám než to strpět, setrvat u toho, že přestupek se bude projednávat ve správním řízení a tam jim to následně oplatit i s úroky.

Obviňování z arogance

Policie v poslední době vyvinula novou módu. Řidiče, který nechce zaplatit peníze do policejní pokladničky, označí v úředním záznamu za arogantního. Tím oslabuje pozici řidiče ve správním řízení, protože úředníci mají tradičně k policajtům blízko (např. jsou sami bývalými policisty). Zde je nutno poukázat na taktiku minimalistické komunikace popsané ve [FSM 3.1.](#), protože pokud se s policisty nebavíte, nemůžete být ani nezdvořilý a arogantní. Stejně tak je užitečným zvukový záznam, který by případné obvinění z arogance velmi rychle rozptýlil a naopak by taková tvrzení začala dopadat na důvěryhodnost policistů jako svědků ve správním řízení.

Platí popsané postupy i v případě nehody?

Uvedené postupy beze zbytku platí i v případě dopravní nehody. Zde je třeba mít na paměti, že sám vznik škody není postačující pro vznik odpovědnosti za přestupek, jak policie řidičům s oblibou tvrdí. U nehody doporučuji nevypovídat naprosto nic, s ohledem na psychický stav, a výpověď učinit až před správním orgánem nebo s právníkem na kriminální policii, pokud by se jednalo o trestný čin.

08.01.2016 D-FENS

Související kategorie: [blokové řízení](#), [nepodání vysvětlení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

[FSM 1: Kontrolní kontrola](#)

NEXT

[FSM 3: \(Ne\)podání vysvětlení](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)

roaD-FENS.cz

Řidiči mají práva.

FSM 3: (Ne)podání vysvětlení

Dne 10.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

Základní myšlenkou tohoto článku je, že jedním ze základních práv občana je právo odmítnout podat vysvětlení státním orgánům. Stanoví tak Listina základních práv a svobod v článku 37, kde je výslovně uvedeno:

Každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.

Povšimněte si, že právo se netýká pouze osob blízkých, ale také přímo vás.

Osoba blízká je vymezena v § 22 odst. 1 občanského zákoníku jako příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.

Povšimněte si, že existence příbuzenského vztahu není nezbytně podmínkou existence osoby blízké. Stejně tak se může jednat například o snoubenku, přítelkyni a protože podstatu vztahu „rodinného nebo obdobného“ nemůže úřad zkoumat, tak v podstatě kohokoli. Pravidoláskomilové nás přece učí, abychom měli rádi všechny lidi.

Ve společnosti vznikl v důsledku mediálního tažení proti tzv. „osobě blízké“ nesprávný dojem, že právo odepřít výpověď už neexistuje, přinejmenším v dopravních věcech, protože existuje právní konstrukt jiného správního deliktu fyzické osoby – provozovatele vozidla podle § 125f zákona č. 361/2000 Sb. Není tomu tak. Odepření podání vysvětlení je totiž jedním ze základních práv garantovaných ústavou. Žádná „osoba blízká“ s tím nemá co dělat, je to právo neobviňovat sám sebe a své blízké, a toto právo má silné historické kořeny směřující přímo k podstatě západní společnosti a kořenům jejího práva. Všeobecně je totiž považováno za zruďné, abyste byli nuceni bonzovat sami sebe, svou manželku, rodiče, děti a další členy rodiny.

Odepření podání vysvětlení je i nadále platná strategie u přestupků, které nebyly zjištěny automatickým systémem bez obsluhy, nejednalo se o parkování, anebo již probíhá přestupkové řízení v jakékoli věci a vy jste v něm podezřelým.

Odepření podání vysvětlení má svůj význam i v případech porušení zákona, které byly zjištěny automatickým systémem používaným bez obsluhy nebo pokud se jednalo o parkování. V první fázi řízení je provozovatelem zaslána „výzva k úhradě určené částky“. Když na ní nereaguje, pokračuje úřad šetřením přestupku a provozovatele si předvolá, případně mu pošle výzvu k písemnému podání vysvětlení. Právě zde by se mohlo stát, že by provozovatel, který byl současně řidičem, mohl z neznalosti úřadu poskytnout výpověď a tím způsobit sobě nebo někomu jinému stíhání za přestupek, včetně bodových sankcí nebo zákazu činnosti. Účelové zavedení správního deliktu provozovatele tedy paradoxně má také jednu výhodu, kterou můžete využít, pokud nebudete vypovídat.

Pro účely tohoto článku dále předpokládáme řidiče – fyzickou osobu nepodnikající.

Účelem podání vysvětlení v dopravních věcech nejčastěji bývá:

- úřad potřebuje získat informace pro další šetření, například zjistit, kdo řídil vozidlo v daném místě a čase, aby následně mohl stíhat jeho řidiče
- úřad potřebuje, abyste se dostavil, protože na vás bude činit nátlak převzít pokutový blok nebo podepsat příkaz, například vám budou ukazovat nějaké fotografie a pokoušet se o vaše nebo něčí ztotožnění
- úřed jen tak otravuje lidem život za situace, kdy dopředu ví, že se je nepovede „odstíhat“ a nutnost dostavit se na úřad (například na druhý konec republiky) bude pak pro občana dostatečnou sankcí.

Nyní uvedu jednu větu, kterou si všichni pamatujme. Kdybyste měli zapomenout úplně všechno, pak tohle prosím nikoli:

„V souladu s článkem 37 Listiny základních práv a svobod odpírám podat výpověď v této věci.“

Vysvětlení mohou po občanu požadovat policisté, obecní policie (strážníci) a správní orgány konající řízení o přestupku, nejčastěji magistráty, radnice, městské a obecní úřady. Policie podléhá dohledu svých interních kontrolních orgánů a z uvedených institucí je nejkorektnější. Proto se postupy PČR nebudeme zabývat do detailu. Policie přece jenom vyšetřuje občas skutečné trestné činy a sem tam chytrá grázly, její jednání aspoň občas zavrhuje ochranou zájmů slušných lidí, což se o policiích obecních a správních odborech magistrátů tvrdit nedá.

I. Pojem podání vysvětlení

1. Předvolává se podle zákona o o policii

Policista je oprávněn vysvětlení požadovat a občan je oprávněn jej odepřít. V případě odepření podání vysvětlení PČR je možno se odkázat se na celý odstavec 3 § 61 zákona č. 273/2008 a toto vyjádření dále nerozvádět. Není třeba specifikovat důvod. Stačí tedy říci, že nebudete podávat vysvětlení.

Řečí zákona:

(3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správní delikt.

Na závalu není poslední věta, která sice o přestupku nehovoří, což ale nevadí. Z hlediska evropské legislativy je přestupek druhem trestného činu, od kterého se liší pouze intenzitou nezákonného jednání. Kromě toho, když vás policie otravuje a požaduje vysvětlení, nemůžete vědět, zda její další činnost bude rezultovat v podezření z přestupku, trestného činu nebo čeho vlastně proti vám samotným.

Uvedený postup dopadá i na situaci, kdy se vás policista dotazuje na něco ad hoc, například při silniční kontrole. Typicky se jedná o situaci “Pane řidiči, víte, že vám nesvítí světlo?” V tomto okamžiku policista požaduje vysvětlení. Pokud odpovíte kladně, budete čelit stíhání za přestupek, protože jste úmyslně řídil vozidlo, které není technicky způsobilé. Pokud nebudete vypovídat (neřeknete nic), není vás možné potrestat, protože i když to světlo nesvítí, jeho závada mohla nastat během jízdy, aniž byste o tom věděli nebo mohl vědět a není dáno zavinění.

Kromě požadování vysvětlení “v terénu” může policie osobu vyzvat, aby se někam dostavila k podání vysvětlení. Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení. Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena. Policista je povinen před provedením úkonu poučit osobu o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech (§13 zákona O policii ČR).

2. Předvolává městská policie podle § 11 zákona č. 553/1991

Stejně tak v případě policie městské, je třeba se odkázat na celý odst. 4 § 11 zákona 553/1991.

Oprávnění požadovat vysvětlení

(1) Strážník je oprávněn

a) požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci,

b) vyzvat osobu podle písmena a), aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání zápisu o podání vysvětlení,

c) vyzvat osobu podle písmena a), aby předložila doklady potřebné ke zjištění skutečností podle písmena a). (...)

(3) Osoba je povinna výzvě podle odstavce 1 vyhovět.

(4) Vysvětlení může odepřít pouze osoba, která by jí sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťovala jako vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.

(5) Vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jí porušila státem uloženou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna.

(6) Strážník je povinen osobu předem poučit o možnosti odepřít vysvětlení podle odstavců 4 a 5.

(...)

(9) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažného důvodu žádosti nebo výzvě podle odstavce 1, může být předvedena.

(10) Zápis o podání vysvětlení musí být s osobou sepsán bez zbytečného odkladu.

Konkrétní formulace věty, kterou můžete obšťastnit městskou policií, bude pak znít: “V této věci nebudu podávat vysvětlení.” Daleko praktičtější se však jeví výzvu MP prostě ignorovat. Pokud se na výzvu bez řádné omluvy nedostavíte, můžete být toliko předvedeni. Nevím o případu, že by MP někoho za účelem podání vysvětlení předvedla, a i kdyby se to stalo, tak i poté můžete odepřít podat vysvětlení.

Určitou formou výzvy k podání vysvětlení městské policii jsou lístečky za stěrač. Z této výzvy není poznat, komu je určena a nebyla ani řádně doručena, slouží pouze k tomu, abyste městské policii přinesl peníze sám. Na hodně lidí to funguje a skutečně to dělají, vy si však pamatujte, že lístečky za stěračem ignorujeme.

Jinou formou, kterou se obecní policie domáhají vysvětlení, je zasílání drsně se tvářící výzvy k podání vysvětlení, kde je vlastník vozidla pod hrozbou různých sankcí nabádán k tomu, aby identifikoval osobu, která v určitý den, datum, čas řídila jeho vozidlo a tuto osobu odeslal na MP k podání vysvětlení. Dokument obsahuje například větu “k podání vysvětlení se dostaví osoba, která řídila vozidlo 18.8.2008”. Tento druh výzvy také ignorujeme, protože není zřejmé, kdo je “osobou” podle písmena a). Hrozí totiž jedna nepříjemnost. Pokud se na opičárnu dostavíte vy jako vlastník vozidla, MP z toho bude zkoušet dovodit, že jste vozidlo řídil.

3. Předvolává správní orgán podle správního řádu nebo zákona o přestupcích

V případě kontaktu se dopravním odborem magistrátu nebo obecního úřadu platí totéž, tentokrát se odkazujeme na celý odstavec 1 § 60 zákona 200/1990 O přestupcích.

(1) Každý je povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.

Podávat vysvětlení je zde povinen každý, nikoli pouze osoby, které by mohly pomoci objasnit nějaký skutek. Odmítnout podat vysvětlení není možné bezdůvodně. Tomu, kdo bezdůvodně odepře podat vysvětlení, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5.000 Kč. Zákon však nestanovuje, co může být důvodem a vaše práva jsou nezczizitelná, tudíž je úřad nemůže zkoušet zczizit tím, že jste neudal důvod nebo důvod nebyl dost plauzibilní. V praxi postačuje udat důvod ve stylu „protože je to moje ústavní právo“. Dále viz rozsudek NSS [5 As 37/2006](#).

Pokud jde o podání vysvětlení na bázi správního řádu, správní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že se bez omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu. Touto pokutou správní orgány s oblibou vyhrožují, podmínkou je však, že dotýčný ztěžuje postup řízení (tzn. ztížení musí nastat a být vhodně doloženo) a navíc být závažné.

Pokud tedy různé formy podání vysvětlení budeme sumarizovat, pak

	Správní orgán přestupek	Správní orgán správní delikt	Policie ČR	Obecní a městská policie
Úprava	§ 60 zákona č. 200/1990 Sb.	§ 137 spr. ř.	§ 61 zákona o policii	§ 11 zákona č. 553/1991 Sb.
Předvedení	Ne	Ano	Ano	Ano
Pořádková pokuta	5.000,-	5.000,- (50.000,-)	Ne	Ne
Sepisuje se	Záznam	Záznam	Úřední záznam	Zápis

4. Podání vysvětlení na dálku

Správní orgány si také navykly za účelem snížení nákladů a automatizace výběru pokut posílat občanům různé výzvy, aby jim poskytli různá vysvětlení, tedy někoho udali. Některé úřady dokonce za tím účelem důmyslně vyvinuly formulář. Tato výzva se tváří ohromně drsně, obsahuje většinou různé výhrůžky sankcemi a hodně lidí jim to žere. Tento postup byl akcelarován ustanovením § 125h odst. 6 ZPPK, který definuje, že podáním vysvětlení je rovněž písemné udání řidiče provozovatelem, aniž by byl provozovatel ztotožněn.

Pro případ, že úřad požaduje podat vysvětlení písemně, lze písemně sdělit správnímu úřadu, že využíváte svého práva nevypovídat, protože pak nemůže správní úřad uplatnit pořádková opatření v podobě pořádkové pokuty nebo předvedení, aby vás osobně na úřad dostal, protože příslušnou informaci jste mu již sdělili a osobním nedostavením se nemaříte průběh řízení – alespoň tak to pojal ÚS v nálezu č. [ÚS 1849/08](#) a následně NSS v rozsudku [1 As 32/2008](#).

Jiná situace nastane, pokud řidič podat vysvětlení na dálku sám chce, protože má sám zájem v řízení sdělit něco důležitého. I to můžete sdělit úřadu písemně, narozdil od výsledku svědka, který je nutné absolvovat osobně.

5. Použitelnost záznamu o podání vysvětlení

Záznam z podání vysvětlení není možné použít jako důkazní prostředek (§ 137 odst. 3 správního řádu). Může sloužit jako východisko pro další kroky úřadu, ale nikoli jako důkaz sám o sobě, protože byl získán nějakou předběžnou činností mimo řízení bez vaší účasti. 3)

6. Formální náležitosti podání vysvětlení

I když odmítnete vypovídat a úřad žádné vysvětlení nezíská, je povinen sepsat záznam. Záznam si pečlivě zkontrolujte. Pokud objevíte nějaké nesrovnalosti, požadujte opravu. Pokud je dokument v pořádku, odepište každou stranu a proškrtněte volná místa.

II. Aplikační praxe

Obvyklý průběh podání vysvětlení

Zákonný průběh podání vysvětlení by měl být následující:

1. Úředník nebo policista požaduje předložit občanský průkaz
2. Úředník nebo policista poučí předvolaného o možnosti odepřít výpověď a případně o dalších právních následcích výpovědi
3. Předvolaný stvrdí svým podpisem, že byl poučen
4. Úředník vznesle svoje dotazy, zpravidla přitom předloží nějaké dokumenty ze spisu k upřesnění svých požadavků
5. Předvolaný sdělí skutečnosti nutné k objasnění přestupku anebo odmítne výpověď
6. Úředník sepíše úřední záznam o podání vysvětlení
7. Předvolaný je seznámen se záznamem
8. Předvolaný je propuštěn

Triky úřadů

1. Zamlčování poučení

Úřady pochopitelně nemají zájem poučovat předvolaného o možnosti odmítnout vypovídat, protože by to pak udělal.

V praxi se to realizuje tak, že předvolaný je formálně poučen až po podání vysvětlení, kdy je mu předložen k podpisu prohlášení, že byl před podáním vysvětlení poučen. V případě, že se tak stane, odmítněte tento dokument podepsat, protože to, co na něm stojí, není pravda.

2. Donucování k výpovědi

K výpovědi nesmíte být žádným způsobem donucován. Tolik teorie. V praxi se uplatňuje několik postupů, které mají za cíl vyvinout na předvolaného tlak a donutit jej úřadu něco sdělit. Například:

- vyhrožování předvolávání rodinných příslušníků (po vzoru gestapa, které také rádo používalo příbuzné k různým hrátkám, jako například výslechy, popravy apod.)
- vyhrožování stíháním za “správný delikt, kde je pokuta až deset tisíc”, nebo za nějaký jiný nesmyslný delikt
- bagatelizace (“musíme sepsat nějaké papíry, ale je to jen formalita”), to má zamlžit skutečný obsah právního úkonu
- úmyslné protahování celého aktu (populární na půdě PČR) a sdělení typu “zdržujete jen sám sebe, my máme času dost”

3. Záměna podání vysvětlení a projednání přestupku

Jakkoli se to některým z nás bude jevit neuvěřitelné, lidé někdy zaměňují úkon podání vysvětlení a ústní jednání podle § 49 správního řádu. Toho úřady rádi využijí u těch prostoduchých občanů, kteří si nechají nakukat, že “já tady teď od vás potřebuji jen pár věcí vysvětlit”. Tak úředníkovi pár věci vysvětlí, přátelsky si popovídají a za týden jim přijde rozhodnutí, proti kterému se špatně odvolává. Čtěte pozorně předvolání, abyste pochopili, jaký právní úkon se právě činí.

4. Konstruování důvodů pro udělení pořádkové pokuty

Úřady se někdy pokoušejí zvýšit výtěžnost své přestupkové agendy tak, že za nespolupráci požadují po účastnících řízení a dokonce po svědkách pořádkové pokuty za to, že se s nimi odmítnou bavit nebo se nedostaví na výzvu k podání vysvětlení.

Tyto postupy mají svoje meze, jak naznačuje citovaný nález [ÚS 1849/08](#), ve kterém je ovšem rozhodujícím fakt, že předvolaný byl současně jediným podezřelým. V dopravních věcech to ale tak nemusí být. Proto doporučuji na žádosti úřadů o podání vysvětlení vždy nějakou formou reagovat, tedy například úřadu sdělit, že mu žádná vysvětlení podávat nebudete, protože je to vaše právo.

5. Vyhrožování sankcí za porušení § 10 odst. 4 ZPPK

Podle § 10 odst. 4 ZPPK je provozovatel vozidla povinen na výzvu policie, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností sdělit skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla podezřelého z porušení ustanovení tohoto zákona, tedy udat toho, kdo řídil jeho vozidlo. Tím však není dotčeno právo odepřít výpověď. V praxi to vypadá tak, že se provozovatel dostaví k podání vysvětlení např. na policii (kde se uvedený postup odehrává nejčastěji) a tam odmítne vypovídat. Policista mu začne vyhrožovat sankcí podle § 125c odst. 2, protože nezná totožnost osoby, které svěřil vozidlo. To ovšem nelze akceptovat, protože provozovatel totožnost této osoby zná, pouze k ní nevypovídal.

Chyby na straně uživatele

Uživatelé FSM se často dopouštějí následujících chyb:

- říkají, že neví, kdo jejich auto řídil. Špatně. Hrozí pokuta 5.000 Kč, protože podle § 125c odst. 2 ZPPK se přestupku se dopustí ten, kdo jako provozovatel vozidla nezná údaje o totožnosti osoby, které svěřil nebo přikázal vozidlo k řízení. Správně je to tak, že provozovatel vozidla ví, kdo vozidlo řídil, ale k jeho identitě nebude vypovídat.
- říkají, že něco provedla osoba blízka. Ne sice zásadně špatně, ale nač jim to usnadňovat. Je povinností úřadů si zjistit, kdo vozidlo řídil, zda se vůbec jedná o dané vozidlo, kdy a kde. Morální a správné je se na nemorálních křížáckých taženích českých úřadů nepodílet a toliko a pouze odepřít výpověď.
- pošlou na prvotní “podání vysvětlení” zástupce. To je nesmysl a hrozí za to pokuta. Podání vysvětlení je úkonem, který se provádí osobně, byť prezenční a dálkovou formou.
- přecenění dopadů práva nevypovídat. Pokud odmítnete spolupracovat s úřadem, způsobíte tím důkazní nouzi, kterou úřad může úspěšně překonat obstaráním různých jiných důkazů, takže “to neskončí”. I bez vaší výpovědi může nasbírat dostatek důkazů k tomu, aby vydal rozhodnutí a odůvodnil ho. Jako důkaz mohou posloužit jiné svědecké výpovědi, znalecké posudky, předchozí výpovědi apod.

10.1.2016 D-FENS

Související kategorie: [nepodání vysvětlení](#), [předběžné úkony](#), [správní řízení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

[FSM 2: \(Ne\)řešení přestupku s policií](#)

NEXT

[FSM 4: \(Ne\)zaplacení kauce policajtovi](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

NEJČTENĚJŠÍ

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 4: (Ne)zaplacení kaucí policajtov

Dne 10.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

Další nový díl FSM pojednává o situaci, kdy policajt požaduje od řidiče kauci. Cílem tohoto dílu FSM bude poskytnout návod řidiči, aby nedal policii záminku kauci požadovat a pokud ji požadovat, jak toto rozhodnutí napadnout.

Kdo a za jaké situace může požadovat kauci

Podle § 124a odst. 1 věty první zákona o provozu na pozemních komunikacích je policista je oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla podezřelého ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, kauci od 3 500 Kč do 50 000 Kč, nejvýše však do výše hrozící peněžní sankce za spáchaný přestupek.

Kauci za přestupky s pokutou do výše 5000 Kč vybrat nelze.

Kauci lze tedy vybrat pouze od řidiče motorového vozidla a musejí být současně splněny následující zákonné podmínky:

1. Byl spolehlivě zjištěn skutek, který může být přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu
2. Je z něho podezřelý řidič vozidla
3. U tohoto řidiče je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení nebo je důvodné podezření, že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné.
4. Za domnělý přestupek lze uložit pokutu 5 000 Kč a vyšší.
5. Kauci může požadovat pouze policista, nikoli strážník
6. Důvod uložení kaucí musí být uveden, byť třeba stručně, v potvrzení o převzetí kaucí.

Kauce je řidiči v plné výši vrácena v případě, že v dalším řízení není shledán vinným ze spáchání přestupku. Pokud je shledán vinným, kaucí se započte na zaplacení pokuty a nákladů řízení.

Při výběru kaucí policista poučí řidiče o důsledku vybrání kaucí a podmínkách jejího vracení a vystaví písemné potvrzení o převzetí kaucí. V písemném potvrzení musí být uveden důvod uložení kaucí. Písemné potvrzení se vystavuje ve třech vyhotoveních. Náležitosti potvrzení o převzetí kaucí stanoví § 15b vyhlášky č. 31/2001 Sb.

Kauce propadne, jestliže nelze

- a) řízení ukončit rozhodnutím ve věci proto, že podezřelý z přestupku je nedosažitelný nebo nečinný.
 - b) rozhodnutí ve věci, kterým byl řidič shledán vinným, nelze doručit z důvodů uvedených v písmeni a).
- Těžko říci, jakou situaci měl v pís. b) zákonodárce na mysli, protože platí fikce doručení.

Podle § 124c ZPPK je policista (opět nikoli strážník) dále oprávněn v případě, že řidič nesloží kauci zajistit vozidlo nebo osvědčení o registraci vozidla. Je-li zajištěno osvědčení o registraci vozidla, zasílá se správnému orgánu (stejně jako kaucí) příslušnému k vedení řízení o přestupku. Zajištění a vracení osvědčení o registraci vozidla oznámí neprodleně orgán, který tento úkon provedl, správnému úřadu příslušnému k vedení registru vozidel.

Pro doplnění, kaucí lze vybírat také podle § 35b zákona č. 111/1994 Sb. a dalších. To se týká dopravců. V tomto případě se jedná o jiný právní režim a nebudeme se jím dále zabývat.

Možná bych měl ještě zmínit, jak se kaucí do českého právního řádu dostala. Objevila se tam při známé novele č. 411/2005, kterou se zaváděl bodový systém. Předkladatelé tehdy ujišťovali, že tím cílí na zahraniční řidiče, kteří jsou v ČR nepostižitelní pro procesní nedosažitelnost apod., policie také tvrdila, že tím cílí na zahraniční řidiče a tuzemští řidiči se nemají čeho bát. Ve znění zákona nic takového nebylo a po čase začala policie kaucí používat zcela nenuceně nejen vůči cizincům, ale vůči každému. Je to běžná klamavá taktika, která se od té doby použila mnohokrát a která ukazuje, že jakmile získá policie systém nějakou

pravomoc, tak ji dříve nebo později použije nehledě na to, že zpočátku tvrdí opak.

Praxe

Policie vyvinula osobitou aplikační praxi, která je samozřejmě v rozporu se zákonem, ale jejímu vedení to nijak nevádí.

1. Kauce je policisty chápána jako trest za to, že řidič nezaplatil pokutu hotově.

Policie se zde pokouší potrestat řidiče za to, že byl tak drzý a využil svého práva neřešit přestupek na místě, protože ve vnímání policistů (a bohužel části veřejnosti) má policista vždy pravdu a občan je povinen se vždy a bezvýhradně jeho podrobit jeho vůli. Někdy do toho vstupuje i skutečnost, že policisté si někdy počínají při získávání důkazního materiálu nestandardně a příliš nestojí o to, aby se jejich počínání rozsáhle přetřásalo před správním orgánem a bylo zaznamenáno v protokolu.

2. Kauce je používána jako prostředek nátlaku k tomu, aby řidič zaplatil pokutu hotově ("když nezaplatíte hned, vyměřím vám kauci")

Zde se projevuje, že někteří policejní velitelé motivují policisty k tomu, aby vybrali co nejvíce pokut. Kromě toho, že se jedná o nepřipustný nátlak a zcizování práva, takový účel kauce zákon prostě nezná a v právním státě nemůže znát.

3. Policisté si vymýšlejí nejrůznější důvody, aby mohli složení kauce požadovat

Mají pro to instrukce shora, protože těžko lze uvěřit, že dvě různé policejní hlídky ve dvou různých případech v různé době formulují stejné odůvodnění kauce, a to „z chování, jednání a vystupování řidiče“. Jindy je používán konstrukt, že když řidič nepodepíše oznámení o přestupku, dává tím najevo, že se bude vyhýbat správnímu řízení, protože součástí tohoto dokumentu je i potvrzení o tom, že byl řidič poučen o doručování a jeho nepodepsání je v podání policie vytvořením překážky v doručování. Je to samozřejmě velmi tristní, ale Krajský soud v Hradci Králové takovou praxi aproboval.

Jak nedat policii šanci vybrat kauci

1. Jistě jste četli [FSM 2](#) a proto víte, jak reagovat na to, když vám policista sděluje nějaká svá podezření z přestupku. Ta věta zní takto:

„Přestupku si nejsem vědom, pokutu nezaplatím a trvám na projednání ve správním řízení“.

Tím preventivně vypustíte policistovi rybník, protože těžko lze podezřívat z vyhýbání správnímu řízení někoho, kdo projednání své věci ve správním řízení sám požaduje.

2. V případě, že policista přesto nadále spatřuje důvod, pro který se budete vyhýbat správnímu řízení, požadujte, aby vám tento důvod sdělil. Pokud toho není schopen, sdělte mu, že postupuje v rozporu se zákonem a budete na něj muset podat stížnost.

3. Pokud ani poté s policistou není řeč, doporučují některé zdroje [volat GIBS](#). Podle mých zkušeností funguje lépe jiný postup. Zavolejte prostě 158 a požadujte vyslat na místo hlídku policie, protože právě dochází k nezákonnému jednání příslušníků dopravní policie, kteří požadují kauci v rozporu se zákonem. Ostuda a pohovor s operačním důstojníkem, který navíc přináleží k jiné policejní složce než příslušníci dopravní služby zajistí, že odhodlání policistů vytrucovat si kauci rychle zchladne a funguje lépe než výhrůžky nějakým GIBSem, který je stejně hlavně politickým orgánem a pracuje od osmi do třech. Tento postup má také tu výhodu, že váš postup je zaznamenán a bude ho zatěžko popřít.

4. Pokud k vyměření sankce přesto dojde, v písemném potvrzení musí být uveden důvod uložení kauce. Pokud tam důvod uložení sankce není uveden, není srozumitelný, neodpovídá realitě apod., potvrzení má také prostor pro vaše vyjádření, který náležitě využijte.

Co postačuje k „důvodnému podezření“?

Klíčovým pro vznik oprávnění vybrat kauci je, na základě čeho policajt může nabýt důvodného podezření, že se budete správnímu řízení vyhýbat.

Takovým důvodem může například být, že to sami uvedete. Je samozřejmě velmi hloupé policistům sdělovat, že se následně budete správnímu řízení vyhýbat nebo že máte uzavřené tzv. pojištění proti pokutám.

Ohledně toho, co může být způsobilé vyvolat důvodné podezření, podle rozsudku NSS č.j. [4 As 6/2014](#): *“V této souvislosti krajský soud zmínil, že důvody, na jejichž základě může policista k takovému závěru dospět, jsou jistě rozmanité, byť jejich základní typologie bude spíše užší. Bude se tak jednat zejména o případy, kdy bude řidičem osoba, která nemá na území České republiky trvalé bydliště nebo má nahlášen trvalý pobyt na obecním úřadě, popř. osoba, která se již v minulosti přestupkovému řízení vyhýbala. Stejně tak by mohla být dostačující rovněž situace, kdy řidiči hrozí za oznamovaný přestupek zákaz řízení či jiná citelná sankce (např. vyšší peněžitá pokuta). Naopak zcela nedostatečné bude pouhé uvedení závěru, že policista nabyl podezření, že dotčená osoba se bude vyhýbat správnímu řízení.“*

V současné době nemá policie žádnou možnost zjistit, že se nějaká osoba přestupkovém řízení „vyhýbala“.

V minulosti byla policie poměrně úspěšná s dalšími pseudodůvody, zejména nekomunikace řidiče, nepodepsání oznámení přestupku, neuvedení kontaktních údajů do oznámení přestupku (např. číslo mobilního telefonu) nebo to, že řidič nepodepsal doručovací doložku. V podstatě docházelo k tomu, že pokud řidič neudělal cokoli, co pan policajt po něm chtěl, byl to důvod k požadování kauce.

Část těchto postupů bude ale policie muset oželeť, protože se v roce 2015 judikatura jasně vymezila ve směru zúžení důvodů pro výběr sankce, k čemuž nepochybně napomohlo extenzivní používání sankce ze strany policie.

Rozsudek NSS č.j. [7 As 273/2014](#): **Fakt, že stěžovatel s policisty nespolupracoval a odmítl podepsat předmětné oznámení a vyjádřit se k němu, nelze za takový důvod považovat.** *Lze se jistě pozastavit nad tím, proč stěžovatel, pokud nesouhlasil s tím, že spáchal přestupek, neuvedl tento svůj názor v příslušné části tiskopisu. Nicméně pouhou skutečností, že stěžovatel zaujal komunikačně minimalistický postoj a k přestupku, z jehož spáchání byl podezřelý, se nevyjádřil, nelze bez dalšího chápat jako snahu vyhýbat se správnímu řízení, nýbrž de facto jako realizaci jeho práva na volbu libovolné procesní strategie v intencích ust. § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ta může spočívat rovněž i v mlčení (...)*

U podobného výkladu NSS setrval i v rozsudku [9 As 150/2015](#), kde byla výchozí situace ještě vyhrcořenější. Policie si navíc ex post po dvou měsících od spáchání domnělého přestupku vymyslela důvody k uložení kauce, které uvedla v úředním záznamu, a soud je proto nevzal v potaz. I zde konstatoval soud:

Jedinými důvody výběru kauce obsaženými v potvrzení o převzetí kauce, které jsou podle výše citované judikatury klíčové pro vymezení důvodného podezření vyhýbání se přestupkovému řízení, je tedy nesouhlas s přestupkem, odmítnutí seznámit se s oznámením o přestupku a vyjádřit se a podepsat vyplněný tiskopis. Uvedené důvody nedosahují takové intenzity, aby na jejich základě mohl policista nabýt důvodné podezření, že se řidič podezřelý ze spáchání přestupku bude vyhýbat přestupkovému řízení.

Nepodepsání oznámení přestupku a nekomunikace s policií proto nepředstavuje dostatečný důvod k výběru kauce.

Dokumentování průběhu jednání s policisty

Uvedené tahanice o to, kdo se choval arogantně a zda to bylo dost arogantní vedou nutně k následujícímu doporučení. Vhodnými prostředky (mobilní telefon, diktafon, kamera v autě) dokumentujte průběh jednání s policisty.

Bonus aneb Gestapo bylo ještě docela fér

Tento návod byste nečetli, kdyby pár odvážných motoristů neváhalo podávat žaloby na policii na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 správního řádu. Díky tomu se začíná ustalovat judikatura, která do budoucna zabráni naprosto excesivnímu používání kauce s gumovými odůvodněními jako je „z chování, jednání a vystupování řidiče“. Používání takového odůvodnění vypovídá o tom, jak vlastně Policie ČR vnímá pojem spravedlnosti, že vedení policie takové postupy nevadí nebo je ještě [podporují](#).

Nicméně vydržte, bude hůř.

V jedné zmíněné kauze 1) vysvětloval policista důvod výběru kauce řidiči takto: *“My to poznáme, ty lidi se chovaj nestandardně, nezaplátil jste pokutu, nepodepisujete, odmítl jste se vyjádřit.”* a neopomněl sdělit, že *“z pokuty byste vyvázli levněji”*. Tento případ nakonec dospěl k Nejvyššímu správnímu soudu 6), kde policie v pozici žalovaného uplatnila následující argumentaci:

„Žalovaný (=policie, rD-F) vyjádřil domněnku, že zástupkyně stěžovatele je aktivní v zastupování v případech tohoto typu, a řízení je proto vedeno účelově, s cílem zastrašovat správní orgány; žalobce je napojen na občanské sdružení, které provozuje webové stránky [www.STOP-POLICIE.cz](#) a poskytuje komerční pojištění proti postihu za přestupky.“

Jinými slovy, Policie České republiky se pokusila přičíst řidiči k tíži, že se nechal zastupovat právní zástupkyní Wenzlovou, která (mimojiné také) spolupracuje s firmou, která poskytuje řidičům právní služby. Ještě jinak, policie lustruje advokáty a shromažďuje o nich informace, to vše je samozřejmě v rozporu úplně se vším.

To není zdaleka všechno. V případě přestupku, který nakonec směřoval k rozsudku NSS č.j. [4 As 6/2014](#) policie jednak lhala a vymýšlela si, že se (ne)řidič choval arogantně, ale hlavně demonstrovala, že lidová hláška “neexistují nevinní občané, existují jen nedůsledně vyšetřovaní” není černý humor, ale pracovní návod. Rozsudek obsahuje tuto informaci:

“(…) argumentace stěžovatelky (= policie, DF) v níž se zabývá skutečností, že v žalobcově evidenční kartě řidiče je jediný záznam o spáchaném přestupku a posléze dovozuje, že evidenční karta řidiče bez záznamu může být paradoxně důsledkem toho, že se podezřelý řidič přestupkovému řízení v minulosti „úspěšně“ vyhýbal.”

Jinými slovy, policie se v defenzivě po prohraném sporu rozhodla vyztužit svoji argumentaci tím, že řidič má nějak podezřele čistou kartu a to že může být právě důsledkem toho, že se přestupkovým řízením vyhýbal. Soud to okomentoval zcela jasně: “V praktickém životě by navíc aplikace tohoto závěru stěžovatelky vedla k absurdním důsledkům a de facto popření presumpce neviny a smyslu výpisů z rejstříků dokládajících početnost osob, neboť by je bylo možné vždy zpochybnit tvrzením, že nějaká nezákonná činnost té které osoby není v rejstříku zaznamenána, neboť se jí podařilo vyhnout se potrestání.”

S vědomím takto excesivní práce policie s institutem kauce proto nelze vyjádřit nic jiného než údiv nad tím, že se ministerstvo dopravy a vláda rozhodli tuto pravomoc ještě rozšířit.

Doufám tedy, že se mezi čtenáři tohoto článku najde alespoň jeden, který nebude váhat dát policii k soudu za její ranaření s kaucemi, až to na něj taky zkusí. Mimochodem, někteří (možná právem) ohrnují nosy nad firmami, které nabízejí “pojištění proti pokutám”, ale na druhé straně jsou to právě ony, kdo má dostatek kauz i finančních prostředků k tomu, aby na své náklady prováděly “průzkum bojem” a rodila se nezbytná judikatura, o kterou se ostatní mohou (zcela zdarma a komfortně) opírat, přičemž současně klesá veřejná akceptace této formy racketeeringu.

10.1.2016 D-FENS
update: 20. 2. 2016 v souvislosti s platností novely č. 48/2015 Sb.

Související kategorie: [kauce](#), [minimalistická komunikace](#), [nepodání vysvětlení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

[FSM 3: \(Ne\)podání vysvětlení](#)

NEXT

[FSM 5: Příkaz a odpor](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 5: Příkaz a odpor

Dne 16.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

V minulém dílu FSM jsme rozebrali, co se stane, když se rozhodneme neřešit přestupek na místě zaplacením pokuty a převzetím pokutového bloku. V tomto dílu probereme, jaké budou první kroky správního orgánu ve správním řízení.

Základem pro správní řízení je zákon č. 500/2004 Sb., dále správní řád nebo spr.ř. V případě, že se jedná o přestupek, platí ustanovení zákona č. 200/1990 Sb. (dále přest. zák.) a v případě, že se jedná o přestupek dopravní, tak ještě zákon č. 361/2000 Sb. (dále ZPPK). Platí zde zásada, že Lex specialis derogat legi generali, neboli zvláštní úprava nahrazuje úpravu obecnější, tedy ve věcech upravených v zákoně 361/2000 Sb. platí tento zákon a konečně zákon č. 200/1990 Sb. má přednost před ustanovením spr.ř.

Posledně jsme skončili u toho, že policie (PČR nebo obecní policie) sepíše oznámení přestupku a úřední záznam, které následně předá místně příslušnému správnímu orgánu. Místně příslušný správní orgán je městský nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož působnosti nastalo delikt ní jednání.

Tento správní orgán zpravidla jako první úkon řízení vydá **příkaz**.

V případě přestupku je příkazní řízení upraveno v § 87 přest. zák. V příkazním řízení lze přestupek projednat, **není-li pochybnosti o tom, že se obviněný přestupku dopustil a nebyla-li věc vyřízena v blokovém řízení**. Příkaz má stejné náležitosti jako rozhodnutí o přestupku. Oznamuje se vždy písemně. Obviněný z přestupku může proti příkazu podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odpor správnímu orgánu, který příkaz vydal. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a správní orgán pokračuje v řízení. Obviněnému z přestupku nelze uložit jiný druh sankce, s výjimkou napomenutí, nebo vyšší výměru sankce, než byly uvedeny v příkaze. Maximální výše sankce v příkazním řízení je 4000 Kč (§ 13 odst. 2 přest. zák.). Důležitý je také § 79 odst. 2, který říká, že povinnost nahradit náklady řízení nelze uložit v blokovém řízení ani v řízení příkazním.

V případě jiného správního deliktu fyzické osoby (dále Sprdel) platí § 150 správního řádu. Příkaz může správní orgán vydat, považuje-li skutkové zjištění za dostatečné; vydání příkazu může být prvním úkonem v řízení. Proti příkazu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat odpor ve lhůtě **8 dnů** ode dne doručení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje.

Nepodáním odporu nabyde příkaz právní moci a je vykonatelný, musíte tedy zaplatit pokutu a jsou vám připsány body v bodovém systému, pokud je spáchaný přestupek takto ohodnocen.

Povšimněte si několika odlišností. V případě správního deliktu (v dopravních věcech zpravidla fyzické nebo právnické osoby – provozovatele vozidla) je jednak lhůta k podání odporu kratší, ale především již v okamžiku vydání příkazu vzniká nutnost hradit náklady řízení.

Náležitosti odporu

Institut odporu v příkazním řízení byl koncipován tak, aby jej uměl uplatnit každý i naprosto bez právní kvalifikace. Shora uvedené požadavky na odpor proto nejsou nijak rozsáhlé (ve srovnání např. s odvoláním) a v podstatě tedy postačuje napsat na sáček od mouky „Proti rozhodnutí správního orgánu č.j. ... podávám odpor. Venca Hlína, nar. 18.8.1988, Motyčín 18.“

V odporu je třeba uvést:

- kdo odpor podal,
- které věci se týká (nejlépe tedy uvedením spisové značky) a
- že se jedná o odpor

Dle § 37 odst. 2 správního řádu uvede fyzická osoba v podání (tedy i v odporu)

- jméno a příjmení,

- datum narození a
- místo trvalého pobytu,
- popřípadě jinou adresu pro doručování.

V případě, že by odpor neobsahoval některou z posledně uvedených náležitostí, správní orgán by měl podatele vyzvat k doplnění podání. Ohledně úplnosti podání odporu, v kombinaci s plnou mocí si můžete prostudovat rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. [30 A 75/2014-30](#).

Ani v jednom z uvedených případů zákon neukládá odpor odůvodnit a to také znamená, že jeho účinek (zrušení příkazu) nastane i při absenci odůvodnění.

Praktické postřehy týkající se podání odporu

V defenzívě je odpor „low hanging fruit“, podává se velmi často, zcela neformálně a rutinovaně. Dá se předpokládat, že pokud jste nesouhlasili s pokutou, nebudete zřejmě ani souhlasit s příkazem, v případě sprdele je to navíc za jedny peníze, protože náklady řízení platíte tak jako tak. Mimoto, i když je důkazní situace jasná a zprvu nevidíme vyhlídky na nějakou účinnou defenzívu, může se stát, že v dalším průběhu řízení udělá správní orgán chybu nebo se podaří jej do ní vmanévrovat, na čemž se následně podaří obranu vystavět.

Podstatným je fakt, že výše pokuty uvedená v příkazu se nemůže v dalším řízení zvýšit. Zajímavější je otázka, zda správní orgán může v dalším řízení skutek přehodnotit. Právní názor, který se opírá o samotnou podstatu správního řízení říká, že nikoli (není pochybností o tom, co bylo spácháno a kdo to spáchal, což v podstatě vylučuje, aby bez dalšího v řízení vyšlo najevo něco jiného).

Příkazní řízení vychází z předpokladu, že není pochybnosti o tom, že se obviněný přestupku dopustil nebo jsou skutková zjištění dostatečná (správní delikt). Správní orgány si s tím však hlavu nelámou a vystavují příkazy v podstatě ad hoc, přičemž zkoušejí, zda obviněný nevyměkne, když obdrží papír, na kterém je uvedeno milion paragrafů a který obsahově působí dojmem, že správní orgán to má všechno „pohromadě a fest“. Zde je důležité chápat, že to pouze zkoušejí a nenechat se tím zastrašit.

Pokud tedy obdržíte příkaz, je třeba učinit následující kroky:

1. Zachovat klid. I když příkaz působí dojmem ucelené argumentace, která nemá žádná viditelná slabá místa, představuje pouze jednostranný pohled správního orgánu, který použil ze spisu pouze to, co podporuje jeho verzi. V dalším řízení a po seznámení se se spisem se může například ukázat, že jsou i skutečnosti další, které celou věc staví do úplně jiného světla.
2. Seznamte se s poučením a s lhůtami uvedenými tam.
3. Pokud se v přestupkovém řízení rozhodujete, zda v řízení pokračovat a riskovat náklady řízení, nebo zda zaplatit na základě příkazu a dál se nebránit, patrně budete potřebovat informaci, co vlastně správní orgán na vás má. K tomu slouží institut nahlédnutí do spisu.

Příkaz advanced level

Dá se dosáhnout zrušení příkazu poté, co nabytí právní moci tím, že obviněný nepodal ve lhůtě odpor? Může se tak stát v případě, že obviněný ex post zjistí nějaké skutečnosti, které by mu v řízení mohly být ku prospěchu a které v době vydání příkazu nebyly známy. V takovém případě lze aplikovat pouze mimořádný opravný prostředek – žádost o obnovení řízení, viz rozsudek NSS č.j. [8 As 193/2014 – 35](#).

Odpor může jménem obviněného podat i zmocněnec.

Nejčastější chybou při podání odporu je nepodání odporu v 8-denní lhůtě v případě řízení o jiném správním deliktu fyzické osoby – provozovatele.

Odůvodněný či neodůvodněný odpor?

Odpor má právní účinek, i když není odůvodněný, tedy není uvedeno, co shledáváte sporným. Je tedy pouze věcí vaší procesní taktiky, zda se rozhodnete odpor odůvodnit nebo ne.

V případě, že odpor neodůvodníte, nedozví se správní orgán nic o vaší procesní taktice a tu budete moci uplatnit následně v ústním jednání. Správní orgán se tedy nijak nepřipraví a důkazy, které navrhnete v ústním jednání, bude muset provést po něm (nebo přesvědčivě odůvodnit, proč se je rozhodl neprovést).

Kolega Smrtihlav [doporučuje odpor odůvodnit](#) a uvádí argumenty, které jsou rovněž validní. Předně lze kalkulovat s tím, že pokud vaše námitky v odporu budou dostatečně silné, správní orgán se zrovna nepetřhne, aby v řízení pokračoval, protože mu dojde, že tady se bude hrát tvrdě a nekouká z toho snadné vítězství, ale řízení s rozsáhlým dokazováním, jehož náklady budou stejné nebo vyšší než pokuta sama. Dále můžete správní orgán vhodně zvolenými námitkami navést někam a nechat ho na to na před ústním řízením připravit (například předvolat svědky na stejný den jako je nařízeno ústní jednání, což řízení výrazně zrychlí), abyste následně v ústním jednání samotném navrhli něco jiného a správní orgán tak zamotali ještě více.

Je to tedy otázka vaší volby. Já osobně preferuji skryté nošení, tedy neodůvodněný odpor.

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 6: Výzva k úhradě stanovené částky

Dne 16.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

Tento díl FSM se zabývá záležitostí, kterou oplodnil český právní řád poslanec Huml spolu s právníky z ministerstva dopravy. Jedná se o zaslání “výzvy k úhradě stanovené částky”, tedy procesu zrychleného výběru peněz za dopravní přestupky. Okrajově se také dotkneme problematiky správního deliktu provozovatele vozidla, který s problematikou výzev úzce souvisí.

Výchozí situace je následující: Nepodnikající fyzická osoba obdrží “výzvu k úhradě stanovené částky”. Většina dotazů, které k tomuto tématu dostávám, je takových.

Co je to objektivní odpovědnost provozovatele vozidla

Čtenáři se často ptají, co je to ta objektivní odpovědnost, protože jim nejde do hlavy, jak je vůbec v právním státě možné, že je úřady stíhají provozovatele vozidla a to i v případě, kdy je nemohoucí, v nemocnici, ve vězení nebo na dlouhodobé služební cestě. Všechny tyto případy se staly. Objektivní odpovědnost je odpovědnost za následek. Například při výbuchu chemičky by nebylo vůbec realistické zkoumat, kdo zmáčkl to červené tlačítko, protože její provozovatel má ze zákona povinnost ji provozovat tak, aby nevybuchla. Zákon mu k tomu dává pravomoci, tedy například poroučet svým zaměstnancům a disciplinárně je trestat. Zákon mu také dává možnost se vyvinut v případě, že udělal všechno, co bylo možné spravedlivě požadovat, ale chemička přesto bouchla, protože na ni například spadla kosmická loď mimozemšťanů. Jedná se tedy o princip, který je pro specifické situace součástí práva, a byl účelově naohýbán tak, aby se dal napasovat na provozovatele vozidla. I zde provozovatel ručí za následek (tedy porušení předpisů), ale oproti standardnímu použití tohoto institutu nemá žádnou pravomoc chování řidiče bezprostředně ovlivnit (kdyby to udělal, sám by dokonce jednal protizákonně) a má velmi omezené možnosti vyvinut, ale k tomu se ještě dostaneme.

Co výzva znamená

Jste tedy provozovatelem vozidla (uvedeným v TP) a vaše auto bylo někde zaznamenáno, že protiprávně parkuje nebo bylo zaznamenáno automatickým radarem. V důsledku zákonodárné iniciativy výše zmíněného odpadu společnosti úřady už nezajímá řidič a pachatel nezákonného jednání, ale provozovatel vozidla, po kterém se úřad prostřednictvím výzvy pokouší vymoci peníze. Tyto peníze nejsou sankce ve smyslu zákona, je to takové jako nevšimné nebo výpalné, které zaplatíte a dají vám na nějakou dobu pokoj. Také lze “určenou částku” chápat jako poplatek za využití ústavního práva nevypovídat, protože úřad a stát už nezajímá, kdo porušil zákon, zajímá ho jen, aby dostal z provozovatele peníze a používá k tomu zvláštní právní konstrukci, kterou je správní delikt fyzické osoby, zkráceně SprDel.

Zasílání výzev se obrovsky rozmohlo. Během dvou minulých pololetí jich stačil jen pražský magistrát rozeslat přes půl milionu. Z toho je jasně vidět, že “určená částka” nemá ve skutečnosti účel sankce za nějaké protispolečenské jednání, ale spíše dodatečné daně nebo silničního poplatku, protože kdyby půl milionu lidí v Praze jezdilo nebezpečně, dávno by se celá Praha pobila. Zjednodušeně se dá říct, že pro některé radnice už přestaly dopravní přestupky existovat a snaží se různé skutky právně naohýbat tak, aby se na ně dal napasovat SprDel. Úředníci a policisté už nemusejí vůbec k žádnému přestupku hledat viníka, jen kasírují prachy a starají se o další a další dopravní omezení, kde by se dalo vybírat, aby byznys kvetl. Kromě negativ, která jsou zjevná, to má i nějaká pozitiva. Například se tím zcela upozadil bodový systém, což asi nepotěší ty různé parazity, co z něho žijí (psychologové, poskytovatelé odpustkových kurzů).

Jaký je úřední postup při projednávání správního deliktu provozovatele

Celý proces stíhání provozovatele se dá pro účely výkladu a pro lepší pochopení rozdělit na tři fáze.

1. fáze: Poté, co je zdokumentováno protiprávní jednání splňující níže uvedené podmínky, správní orgán

zašle “výzvu k úhradě určené částky” podle § 125h zákona O provozu na pozemních komunikacích (ZPPK). V tomto dílu FSM se budeme zabývat především touto první fází.

2. fáze: Pokud provozovatel na výzvu nereaguje, úřad by měl pokračovat šetřením přestupku, během které by se měl úřad pokoušet zjistit pachatele přestupku. Tato fáze je prováděná formálně, lépe řečeno vůbec, protože úřad se potřebuje hlavně snadno a rychle dostat se k vašim penězům a proto přejde do fáze třetí.

3. fáze: Stíhání provozovatele vozidla pro jiný správní delikt podle §§ 125f a 125g ZPPK.

Jak naložit s výzvou

Ignorování výzvy

může mít za následek, že se řízení s SprDelu dostane do další fáze. Jak jsme řekli, řízení o přestupku v druhé fázi bývá pouze formální, takže dalším krokem bude stíhání provozovatele pro správní delikt. To s sebou nese sice teoretickou hrozbu vyšší pokuty a nutnost hradit náklady řízení ve výši 1000 Kč, na druhé straně získáváte možnost použít všechny procesní instituty správního řádu. Můžete rozporovat důkazy, napadat procesní kroky úřadu a používat řádné a mimořádné opravné prostředky. Existuje možnost vedení společného řízení o více SprDelech současně. Ani v případě, že správní orgán řízení dotáhne do stádia pravomocného rozhodnutí, nejsou připsány body v systému bodového hodnocení řidičů.

Také je třeba vědět, že některé správní orgány kapacitně nestíhají projednat všechny případy, kdy provozovatel na výzvu nereaguje. Na výzvy reaguje pouze nějakých 60% řidičů. Například v Praze bylo v prvním pololetí roku 2014 rozesláno 247 tisíc výzev, z toho jich ve 134 tis. případech byla “určená částka” uhrazena a kapacita dopravně-správního odboru je asi 50 tis. řízení ročně.

Uposlechnutí výzvy a zaplacení určené částky

v zákonné lhůtě 15 dnů může být validní strategie v případě, že “určená částka”, tedy ten poplatek za využití ústavních práv, je dostatečně nízká. Kdo se však rozhodne na výzvu reagovat a platit, měl by několik věcí vědět.

a) ve stádiu výzvy, tedy v 1. fázi, **není možné společné řízení o více deliktech současně**. Provozovateli se tedy může stát, že jeden den dostane výzvu a zaplatí, a hned třeba za tři dny dostane výzvu další a bude ji muset opět zaplatit. V tom okamžiku by se mu už pravděpodobně začalo vyplácet jít do sporu a řešit je ve společném řízení. Dokonce jsou známy případy, že provozovatel dostal dvě výzvy za dva stejné delikty spáchané v časovém odstupu v řádu minut, což by se v přestupkovém řízení posuzovalo jako pokračující jednání. Zhruba v polovině roku 2014 jsem nabyl podezření, že odesílání výzev sleduje určitou strategii s cílem maximalizovat výnos. Výzvy notorickým platičům jsou některými úřady například odesílány s více než 15-denním odstupem, aby první výzva byla v okamžiku doručení druhé již zaplacená a “poplatník” náhodou nedostal nápad projednat je všechny najednou ve společném řízení.

b) dalším prvkem této výnosově-optimalizační strategie je, že jsou stále obesíláni ti stejní jedinci. Kdo jednou zaplatí, toho systém vyhodnotí jako bonitního poplatníka s dobrou platební morálkou a z fronty přichozích oznámení jsou pro další vydírání přednostně vybírání tito hejlové. Naopak se zdá, že kdo neplatí nebo dělá vlny, toho nechávají na pokoji. Jen sem tam prohrábnou hromadu s neplatiči a nějaké obešlou, aby se neřeklo. Samozřejmě je to pouze domněnka, tohle nikdo oficiální cestou nepotvrdí, protože by to příliš zjevně ukazovalo podstatu systému. Systém se tak obrací k těm poslušným a bojácným občanům. co si naserou do kalhot při shlédnutí úředního lejstra s mnoha paragrafy, “blacklistuje” je a tahá z nich prachy.

c) pokud zaplatíte “určenou částku” a následně vyjdou najevo nějaké nové okolnosti, například zjistíte, že skutek neměl znaky přestupku, nebo se vůbec nestal, protože si ho policajti vymysleli, aby měli čárky, nebo že důkazy byly získány nezákonně, sama výzva byla protizákonná (typicky například zasílání výzvy při porušení zákona č. 13/1997 Sb. zábořem veřejného prostranství), pak neexistuje žádný opravný prostředek, kterým byste mohli “určenou částku” vymoci zpět.

d) určená částka je stanovována zcela svévolně. I zde patrně již je nebo bude sledována určitá strategie, tedy notoričtí platiči budou dostávat slevu, aby si úřad podržel jejich přízeň v duchu Lafferovy křivky. Každopádně se ale přibližuje break-even situace, kdy bude spor vč. přidané hodnoty (naučím se, jak se chovat příště) levnější.

K zaplacení jsou proto vhodné výzvy, kdy se jedná o skutek v podstatě neobhajitelný (obhajobu není na věcné rovině na čem vystavět), je z vašeho pohledu nesporný, není předpoklad brzkého opakování a určená částka není vysoká.

Udání třetí osoby

Osobně nepokládám udání různých třetích stran za spolehlivý postup, který navíc někdy celou věc zkomplikuje. Uvádím jich několik pro informaci a pro váš vlastní právní průzkum bojem.

a) Udání osoby vzdálené, tedy takové, která existuje, ale není pro správní orgán dosažitelná. Toto je příjemná kratochvíle, protože úředníkům nezbyde než potahovat paní Ursulu Fick von Hinten z Rakouska, pana Saka Maidika z Filipín apod., ale praktický přínos je malý. Úřady se s tím nějak naučily pracovat a tak tuto strategii dále doporučuji používat jen pro pobavení, kdy stejně berete jako nevyhnutelné, že zaplatíte, a chcete si užít trochu srandy.

b) Udání osoby mrtvé. Postup spočívá v tom, že úřadu sdělíte totožnost řidiče, který zemřel. Úřady tváří v tvář nově vznikajícímu fenoménu premortálních pirátů osvojily novou strategii spočívající v poněkud hysterickém předvolávání pozůstalých. Proti postupům používaným gestapem (zatýkání příbuzných ještě za delikventova života) je to přece jen posun, je prostě poznat, že žijeme v právním státě. Doporučuji proto získávat adresy mrtvých řidičů ze smutečních oznámení vyvěšených na pohřebních službách nebo na hřbitovech, kde je většinou uvedeno, jaké pozůstalé nebožtík má a nač skonal. Kandidáti s početným příbuzenstvem a zesnulí po dlouhé těžké nemoci jsou méně vyhovující než osamělí jedinci, kteří sešli ze života tragicky, kteří jsou naopak ideální, protože úředník kromě jiného bude pociťovat radost a zadostiučinění, že na to pirátění pirát konečně dojel. Předvolaným vdovám a sirotkům silně doporučuji domáhat se náhrady nákladů podle § 79 odst. 4 správního řádu. Obdobnou strategií je také udávání osob, které mají poslaneckou imunitu nebo požívají výsad mezinárodního práva.

Někdy v létě r. 2015 vyvinuly úřady jakýsi záměr podávat na osoby, které udaly osobu mrtvou, trestní oznámení pro zásah do osobnostních práv pozůstalých. Nicméně se mi nedonesl jediný případ, kdy by tento záměr dotáhli do konce, asi proto, že je to pitomost století.

c) Kruhová obrana. Tento přístup se hodí pro menší věci znalé komunity, například zaměstnanecké kolektivy. Provozovatel označí v reakci na výzvu Řidiče 1, ten po předvolání označí Řidiče 2 atd., a nyní to začne trochu připomínat těhotenství. Je třeba počkat zhruba do 10. měsíce od spáchání soulože, pardon, deliktu, a pak se narodí pachatel, prostě se někdo přizná, že skutečně auto řídil. Většinou to bývá 2. nebo 3. článek. Ten se začne bránit standardními prostředky. Tak uplynou dva roky od spáchání a řízení je třeba zastavit. Současně ale nelze skutek znovu projednat jako SprDel, protože to zákon připouští tehdy, pokud skutek nebyl prokázán konkrétní osobě (§ 125f odst. 4 pís. b)), zatímco my tady máme zastavení řízení podle § 76 odst.1 pís. f) přestupkového zákona. Úřadu za této situace nezbývá nežli celou dobu hledat pachatele, protože nemůže svévolně a bez dalšího na hledání rezignovat – musel by nějak doložit, že dochází k zneužití práva, a doložit to nemá jak, protože všichni podezřelí jsou reální a spolupracují.

Samozřejmě také lze přání úřadu vyhovět a udat skutečného řidiče nebo dokonce sebe. Následkem bude přestupkové řízení s osobou, která byla udána, včetně rizika postihu body nebo zákazem činnosti.

Ignoroval jsem výzvu, co bude dál?

V ideálním případě se nestane nic a tím to skončí. Pro skutky spáchané po 7.11.2014 platí dvouletá lhůta, během které může úřad zahájit řízení.

V méně ideálním případě zahájí úřad řízení pro Sprdel s provozovatelem. Měl by pokračovat přestupkovým řízením a předvolat si provozovatele k podání vysvětlení, tedy zjišťovat, komu vozidlo svěřil. To někdy činí tak, že pošle písemnou výzvu k podání vysvětlení, kde požaduje písemné podání vysvětlení. Jednou z možných reakcí na tuto písemnou výzvu je namítnout její nezákonnost, protože takové podání vysvětlení nepředpokládá správní řád ani nelze zajistit srovnatelnou míru procesní jistoty (chybí například identifikace toho, kdo vysvětlení podává a není veden záznam o podání vysvětlení).

Druhá fáze nejspíš tedy proběhne nanejvýš formálně a úřad přistoupí rovnou k fázi třetí, jejímž prvním krokem bude příkaz. Na příkaz podáme odpor. Pouze naznačím pouze směry obrany, částečně z důvodu strategického zacházení s informacemi, protože je jasné, že tento díl FSM budou číst úředníci. Kromě obvyklých věcí, jako je rozporování důkazů nebo procesních postupů poukazují ještě na následující východiska:

– pro trestání za správní delikt platí stejné zásady jako pro trestání za přestupek, správní orgán se tedy musí zabývat vším jako při přestupkovém řízení, kromě osoby pachatele a zavinění. Mimojiné se musí zabývat i materiální stránkou deliktu, což plyne z judikatury 1) u deliktů spáchaných po 7.11.2014 tak určuje přímo ZPPK (podle § 125e odst. 1 resp. odst. 5 po novele zákonem č. 240/2013 Sb. 2))

– existuje tzv. obecný liberační důvod uvedený v § 125e odst. 1 zákona. Přímou na znění zákona se lze odvolávat u deliktů spáchaných po 7.11.2014, ale lze jej použít i u jiných, protože plyne z právní teorie. Říká se tam, že právníká (ale vzhledem k znění § 125e odst. 5 i fyzická) osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Nyní tedy nezbývá než správní orgány a následně soudy (finální slovo bude mít patrně až ÚS) nutit zaujmout stanovisko k tomu, jaké úsilí je možno požadovat po provozovateli, aby zabránil řidiči (kterému zcela legálně a v souladu se zákonem půjčil auto) porušovat zákon 3).

– jiný přístup, který naznačil Doc. JUDr. Pavel Mates ve svém [článku otištěném v časopisu Jurisprudence](#), je žaloba na ochranu proti nezákonnému postupu v případě, kdy se správní orgán pokouší pod hrozbou stíhání dostat z provozovatele identitu řidiče.

– zdrojem odvolacích důvodů bývá nepochopení výše popsaného postupu při stíhání provozovatele za SprDel samotnými úředníky. Lze tak například úspěšně napadnout postup, kdy správní orgán stíhá řidiče, jehož totožnost **je známa**, a když se jej z nějakého důvodu nedaří potrestat, ukončí řízení o přestupku, obrátí se k provozovateli a pošle mu výzvu k úhradě “určené částky” 4)

– novým a napadnutelným postupem správních orgánů je, že nenařizují ústní jednání podle § 49 spr.ř., protože se na základě nějakého školení domnívají, že nemusejí. Obviněný tak obdrží dokument, který se

jmenuje Výzva k uplatnění práv účastníka řízení před vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně podle ust. § 36 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb. Úředníci vám dále sdělí, že:

(...) vám správní orgán sděluje, že těchto práv účastníka řízení máte možnost využít do 10 dnů ode dne doručení této písemnosti. Seznámit se s podklady rozhodnutí je možné po předchozí telefonické domluvě (+420 481 366 xxx) v budově Městského úřadu Turnov, odbor dopravní, Skálova 72, kancelář číslo 666. Po uplynutí dané lhůty bude ve věci vydáno písemné rozhodnutí.

Pokud vám přijde nějaká taková šílenost, reagujte sdělením, že trváte na ústním jednání podle § 49 spr.ř.

– dobrým východiskem pro obhajobu je také procesní chyba správního orgánu 1. stupně v případě, kdy formálně odbyde 2. fázi, totiž stíhání pro přestupek, například nepředvolá provozovatele vozidla k podání vysvětlení.

Detailní obranou proti sprdelu včetně rozboru platné judikatury a dosavadních výsledků právního výzkumu se budeme zabývat ve zvlášťm dílu FSM.

Nejasnosti na straně provozovatelů

Obecně panuje přesvědčení, že jako SprDel nelze stíhat ta porušení zákona, která nelze projednat uložením pokuty v blokovém řízení. Takový byl možná původní záměr zákonodárce (stíhat jako SprDel pouze nevýznamné přestupky), ale obecní lobby si takovou věc přirozeně nenechala ujít, protože vážná porušení zákona = masné pokuty do obecní pokladny. V případě porušení zákona, které nelze projednat v blokovém řízení, není však pouze zasílána výzva (§ 125h odst. 1 pís. c)), ale postup podle § 125f lze aplikovat. Tedy i takové jednání lze postihovat jako SprDel.

Ohledně praxe státních a samosprávných orgánů při uplatňování SprDelu doporučuji [starší článek](#) na webu spolku Mobilita 2014.

V případě podání odporu platí lhůta podle správního řádu, tedy **8 dnů**.

Diskuse je také o tom, jaká je promlčecí lhůta SprDelu. Pro delikty spáchané před 7.11.2014 je to podle právního názoru MDČR a nepodnikající fyzické osoby 1 rok 5), pro všechny ostatní případy 4 roky.

Obecně se dá říci, že existence výzev, SprDele a dalších těchto záležitostí velmi zamlžila podstatu přestupkového řízení a běžný občan většinou nechápe, co se to kolem něho děje. Domnívám se, že i toto byl účel.

-
- 1) např. rozsudek NSS č.j. [7 Afs 27/2008](#), [6 A 126/2002](#) a mnohé další, dál judikatura ESLP
 - 2) novelizace předpisem č. 240/2013 proběhla skrytě a novelizační bod byl vsunut mezi úplně jinou problematiku. Jedná se o novelizační bod 12 předpisu, který právníci MDČR označili za legislativně technickou úpravu. Ve skutečnosti se jedná o podstatnou změnu.
 - 3) Přitom se asi ukáže, že povinnost uložená provozovateli v § 10 odst. 3 ZPPK je nesplnitelná. Tvůrci novely, která zaváděla Sprdel, tedy Huml a právníci MD Dundr a Homfray veřejně konstatovali, že tato povinnost je v zákoně pouze formálně, aby existoval zákonný důvod vyměření kauce.
 - 4) Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 30A 38/2014-45
 - 5) [Metodika k usměrnění některých správních činností ORP](#) ... na webu MD.

26.12.2015 D-FENS

Související kategorie: [sprdel](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

road-FENS.cz

Řidiči mají práva.

FSM 7: Spis a nahlížení do něj

Dne 24.1.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

V tomto dílu FSM předpokládáme, že čelíte nějakému obvinění v trestně-správní věci, tedy například jste obviněným z dopravního přestupku nebo jiného správního deliktu fyzické osoby.

Možná jste obdrželi příkaz a zvažujete, zda podat odpor (o příkazu a odporu je pojednáno ve [FSM 5](#)). Nebo jste předvoláni k ústnímu jednání a hodláte se připravit, tedy například konzultovat věc s někým zkušenějším, s profesionálem nebo se hodláte připravit sám. Každopádně v této chvíli potřebujete vědět, co asi na vás úředníci mají a to se dozvíte ze spisu.

Existuje jeden veledůležitý odstavec správního řádu, a to sice § 17. Ten říká, že:

- v každé věci se zakládá spis
- tento spis musí být označen spisovou značkou
- součástí spisu jsou: Podání, protokoly, záznamy, rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci a další
- přílohou spisu jsou: Důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy na elektronických médiích a další
- spis musí obsahovat soupis všech svých součástí včetně příloh s určením data, kdy byly do spisu vloženy

Tzn. všechno, co je relevantní pro řízení v naší věci, je na jednom místě a to sice ve spisu. Tento spis obsahuje soupis všech svých součástí, dále jen „obsah spisu“, na kterém je uvedeno, kdy byla ta která součást do spisu vložena. V případě přestupku týkajícího se například překročení rychlosti tam nepochybně bude oznámení přestupku vypracované Policií ČR, úřední záznam a nějaké médium obsahující fotky z radaru. To znamená, že tyto položky budou také uvedeny na obsahu spisu, a to spolu s datem, kdy byly do spisu vřazeny.

Interní směrnice úřadu dále mohou například stanovit, že písemnosti ve spisu musí správní orgán řadit chronologicky vzestupně podle data jednotlivých podání a listy musejí být číslovány. Zákon toto neuvádí, nicméně k zajištění integrity spisu a požadavků § 17 je to zapotřebí.

Dále vás bude zajímat také § 38. Ten říká následující:

- účastníci a jejich zástupci a podpůrci mají právo nahlížet do spisu
- s právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.

Povšimněte si, že právo nahlížet do spisu a činit si kopie se týká celého spisu (jedinou výjimku z toho tvoří části obsahující utajované informace nebo skutečnosti, na které se vztahuje zákonná povinnost mlčenlivosti, což u dopravních věcí není relevantní).

Protože spis nesmí opustit úřad, kopii spisu pořizuje správní orgán za poplatek. Zákon nestanovuje formu, jakou si smíte pořizovat výpisy, v dnešní době proto přichází v úvahu například vyfotografování mobilním telefonem nebo fotoaparátem. Jsou-li přílohou elektronická média, správní orgán provede jejich kopii.

Nahlédnutí do spisu prakticky

Nejprve začneme od nejsnazšího případu, tzn. jdete osobně nahlédnout do spisu ve věci vedené proti vám a jdete ke konkrétnímu úředníkovi, který projednává vaši věc a je na listinách, které jste dosud od úřadu obdrželi uveden jako oprávněná úřední osoba. Předem si zaznamenejte spisovou značku (je na těch jejích dokumentech uvedena jako sp. zn.) anebo pokud tam není, číslo jednací.

Dále se musíte rozhodnout, zda se předem ohlásíte nebo zda budete realizovat scénář „přepadovka“ (viz dále). Pro začátek budeme předpokládat, že se hodláte ohlásit a domluvit se s úředníkem, kdy by se mu to hodilo. Kontaktujte proto úředníka a domluvte se s ním na datu a hodině, kdy předloží spis pro vaše nahlédnutí. V dohodnuté době se dostavte na úřad. Úředník bude požadovat doklad totožnosti a pak předloží spis. Dále naložte se spisem, jak uznáte za vhodné. Můžete například vyfotografovat list po listu digitálním

fotoaparátem, nebo požádat úředníka, aby vám udělal kopii celého spisu nebo jeho části. Pokud budou součástí spisu nějaké datové nosiče, sdělte úředníkovi, že požadujete i jejich kopii. Pravděpodobně se rozproudí debata na téma zamčených USB portů či absence vypalovaček, ale to vás nemusí zajímat, protože když se správní orgán jednou rozhodl taková média používat, přirozeně měl pomyslet i na realizaci práv účastníků řízení podle § 38. Na tom, že chcete kopii ihned obdržet, proto setrvejte.

Poté, co proběhne seznámení se spisem, včetně pořízení výpisů, ofotografování nebo pořízení kopií, sepíše úředník záznam o nahlédnutí do spisu.

Ve skutečnosti, předchozí domluva na termínu seznámení se spisem není nezbytná a právo nahlížet do spisu vzniká i bez nutnosti předchozí domluvy. Stejně tak není toto právo vázáno na úřední hodiny pro veřejnost ani na přítomnost příslušného úředníka. Správní řád v tom udělal jasno v § 4 odst. 1 a 4:

- (1) Veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc.
- (4) Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.

Poměrně častou obavou čtenářů D-F je, že je při nahlédnutí do spisu bude správní orgán nějakým způsobem konfrontovat, zhruba podle hesla „když už vás tady mám“, což se pochopitelně čtenářům nelíbí, protože v okamžiku nahlédnutí do spisu nemusejí být ještě připraveni na jednání apod. Taková obava je neopodstatněná. Na všechny podstatné úkony ve správním řízení se předvolává. Kdyby přesto úředník náhlou radostí, že vás vidí poté, co se mu půl roku omlouváte, chtěl něco mermomocí řešit, sdělte mu, že z toho nic nebude a pokud požaduje nějaká vysvětlení nebo chce vést nějaké jednání, necht' vás řádně s nejméně pětidenním předstihem předvolá.

„Nahlédnutí“ do spisu na dálku

Jak jsme pojednali v odstavci o místní příslušnosti, přestupek se projednává u úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu se stal. Pokud jste tedy spáchal přestupek v Karviné, projednává se v Karviné a nikoho nezajímá, že jste ze Sušice. Cestovat přes celou republiku jen kvůli nahlédnutí do spisu je neúčelné a proto je třeba vymyslet něco jiného.

První a právně jednodušší varianta je, že prostě najdete někoho, kdo vám může kopii spisu dojít na patřičný úřad pořídit, tzn. má to blízko, má tam cestu a ví, jak se to dělá. V takovém případě je třeba jej zplnomocnit podle § 33 spr.ř. k jednomu jedinému úkonu, a to sice k nahlédnutí do spisu. Dál platí to samé, jak popsáno výše, jen na místě vašem bude stát zmocněnec.

Druhý způsob je sice složitější z právního hlediska, ale zase zaměstná úředníky a především nepotřebujete zmocněnce. O kopii celého spisu nebo jeho částí totiž můžete zažádat na základě zákona O svobodném přístupu k informacím (č. 106/1999 Sb.) Tento způsob získání správního spisu byl po nějakou dobu předmětem sporů mezi občany a úředníky, protože úředníkům se nelíbilo, že účastníci řízení používají zákon stvořený apriori k jiným účelům pro získávání kopie spisu, když mají k dispozici jiný zákonný instrument, a to je právě nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu. Spíše si myslím, že jim ani nevadil tento drobný právní nesoulad, ale to, že takovou žádost museli také podle zákona řešit, což představuje administrativní zátěž a práci, během které nemohou kasírovat řidiče.

Nicméně postupně došlo k ustálení judikatury a po vydání [metodického postupu](#) ministerstvem vnitra by se již nemělo stávat, že by správní orgán na takovou žádost nereflektoval. Důvodem k odepření poskytnutí takové informace není ani neveřejnost řízení. Je třeba mít na paměti, že na vyřízení takové žádosti má správní orgán až 25 dnů, takže je třeba o kopii spisu požádat včas. Kopii spisu takto lze během řízení požadovat i opakovaně a od různých správních orgánů, například od správního orgánu prvního a následně druhého stupně.

Nahlédnutí do spisu jako prostředek obrany

Nahlédnutí do spisu je každopádně signálem správnímu orgánu, že se o vaši věc zajímáte a přikročíte k obraně. Je také jasným signálem, že v řízení nejste nečinný.

Jakkoli to na první pokus nezní moc pravděpodobně, i formální akt jako nahlédnutí do spisu může v dalším řízení přinést řidiči v obraně několik malých výhod. Může se totiž stát – u některých správních orgánů s pravděpodobností hraničící s jistotou, že vám při nahlédnutí do spisu bude předložen neúplný spis, v podstatě jen hromádka chaotických papírů. Pravděpodobnost takového scénáře se zvyšuje, pokud se dostavíte seznámit se spisem bez předchozího ohlášení. Příčinou tohoto stavu je, že úředníci některých správních orgánů jsou svými nadřízenými nuceni vybírat co nejvíce peněz, což dopadá na celé vedení řízení spis nevýmáhá.

Pokud tedy narazíte na nesoulad obsahu spisu s jeho obsahem (§ 17 – „spis musí obsahovat soupis všech svých součástí včetně příloh s určením data, kdy byly do spisu vloženy“), tedy například na situaci, kdy ve spisu jsou vloženy nějaké listiny, ale nejsou uvedeny v obsahu spisu, nebo naopak, nebo obsah spisu zcela chybí, je třeba na to úředníka okamžitě upozornit. Při podepisování záznamu o nahlédnutí do spisu na tento dokument uveďte, co všechno spis postrádal. Úředníkovi se to nebude líbit, ale to je asi všechno, co s tím může udělat. Získaný poznatek dále nezapomeňte uplatnit v ústním jednání nebo v odvolání zhruba v tom smyslu, že řízení je od počátku zatíženou vadou, protože není řádně veden spis.

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 8.1: Správní řízení – práva účastníka

Dne 20.2.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

V tomto článku bude uvedeno to, co úředníci neprosto nechtějí, abyste věděli. Totiž že máte ve správním řízení také nějaká práva. Tento článek bude současně prvním ze série článků zabývajících se správním řízením trestním jako takovým, což je proces, se kterým musejí počítat ti řidiči, kteří se v defenzivě nezalekli, nezaplatili pokutu panu policajtoví ani neuposlechli autoritativně formulovaného příkazu, a rozhodli se bránit dostupnými prostředky.

Na správní řízení o dopravním prostředku není možné napsat jednoduchou kuchařku, jako na jednotlivé relativně snadno strukturované úkony, jako bylo nahlédnutí do spisu nebo podání odporu. Pro úspěšnou defenzivu ve správním řízení je třeba chápat některé obecnější zákonitosti, na kterých stojí, a ty pak aplikovat do praxe v tom kterém konkrétním případě. Zejména je třeba chápat práva účastníka a pak zásady správního řízení.

Judikatura opakovaně dovodila, platí pro správní trestání obdobné principy jako pro trestání soudní, a v řízení o přestupku je na místě analogicky aplikovat pravidla stanovená trestním právem, pokud samotný předpis správního práva vůbec neřeší spornou otázku a analogie není k újmě účastníka řízení. Jinak řečeno, řízení o přestupku (nebo jiném správním deliktu) přejímá principy trestního práva, pokud nejsou v přestupkovém právu upraveny.

Je třeba konstatovat, že během správních řízení o dopravních prostředcích se zcela běžně porušuje zákon. Především to, aby se někdo necítil překvapen. Úředníci si vymýšlejí svědecké výpovědi, pozměňují různé důkazy, vytvářejí zcela absurdní myšlenkové konstrukce, řádně neodůvodňují své závěry a postupy a mnoho dalších. Vůbec celé správní řízení o dopravních prostředcích se často ocitá zcela v rozporu s jeho účelem a posláním. Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád, dále pouze Spr.Ř., totiž ve svém § 4 říká něco o tom, že veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc. Také něco o tom, že správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy. Namísto toho úředníci dělají vše proto, aby dosáhli výběru sankce do obecní pokladny, což se nevyhnutelně odráží i na postupech, které používají a které pak následně připomínají hledání hole na bití psa.

Je na vás, jak daleko to necháte zajít.

Připravil jsem krátký výtah práv, které máte jako účastník ve správním řízení.

1. Právo být informován o zahájení řízení a být informován o řízení

K základním právům účastníka řízení je vůbec vědět, že je s ním nějaké řízení vedeno. Zahájení řízení z moci úřední je popsáno v § 46 správního řádu, informování o něm v § 47. Úřad účastníka informuje formou oznámení, oznámení o zahájení řízení může být spojeno s jiným úkonem v řízení.

Proti zahájení řízení se nelze odvolat ani uplatnit vůči němu žádný jiný prostředek.

Pokud o to účastníci požádají, poskytne jim správní orgán informace o řízení (§ 36 odst. 2 Spr.Ř.)

V případě řízení o dopravním přestupku je toto právo důležité ke správné realizaci jiného práva, totiž práva nechat se zastupovat. Od tohoto okamžiku jste totiž spolehlivě účastníkem řízení (v případě, že předtím proběhlo příkazní řízení, jste účastníkem od zahájení příkazního řízení).

2. Právo nechat se zastupovat

Upravuje § 33 správního řádu. Každý účastník řízení má právo dát se zastupovat advokátem nebo jiným zástupcem, kterého si zvolí. Zástupce musí být určen na základě písemné plné moci nebo prohlášení do protokolu. Dále viz FSM 9. V případě řízení o dopravních věcech se jedná o často využívané právo, které

také leží úřadům řádně v žaludku. Motivací účastníka zvolit si zástupce může být například geografická vzdálenost ke správnímu orgánu, neznalost problematiky nebo procesní taktika.

3. Právo na poučení

Správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.

4. Právo být informován o významných skutečnostech v řízení.

Jedná se zejména o datum a místo ústního jednání a místního šetření, přerušení a zastavení řízení a v neposlední řadě oznámení rozhodnutí. Oznámení o těchto skutečnostech musí správní orgán účastníkům doručit do vlastních rukou nebo do datové schránky.

5. Právo nahlížet do spisu

viz [FSM7](#)

6. Právo navrhopvat a předkládat důkazy

Účastníci oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí (§ 36 odst. 1 Spr. ř.). Účastníci mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko (§ 36 odst. 2 Spr. ř.). V případě, že se jedná o řízení o přestupku, platí § 73 odst. 2 obdobně.

Správní orgán je povinen se těmito návrhy zabývat a v rozhodnutí je vypořádat (§ 68 odst. 3 SprŘ). Správní orgán musí mít na paměti i to, že obviněný z přestupku má právo požadovat předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch (čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy).

Nevypořádání těchto návrhů může mít za následek vadné rozhodnutí, protože bude tzv. nepřezkoumatelné, tedy nebude z něj možné rozeznat, jakými úvahami se při hodnocení důkazů či námitek účastníka správní orgán řídil a jak své závěry nakonec odůvodnil. Jinak řečeno, správní orgán se může na základě svých vlastních úvah rozhodnout, že některé nebo všechny navržené důkazy neprovede, ale měl by současně srozumitelně a logicky odůvodnit, proč se jimi zabývat nebude. Dále viz § 52 správního řádu.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. [1 As 96/2008 – 120](#) shrnul velmi pozoruhodným způsobem práva účastníka řízení o přestupku a možnosti jeho procesní taktiky:

Podle § 73 odst. 2 zákona o přestupcích má obviněný z přestupku právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. Tato práva náležejí obviněnému po celou dobu řízení o přestupku: zákon o přestupcích výslovně neomezuje jejich uplatňování na určité stádium řízení (třeba řízení v I. stupni), a takové omezení není možno dovodit ani z povahy věci. Podle druhé věty citovaného ustanovení nesmí být obviněný donucován k výpovědi ani k doznání; tím se ale nechce říci, že by obviněný měl jen dvě možnosti – totiž buď od počátku vypovídat a navrhopvat důkazy ve prospěch svých tvrzení, nebo až do skončení řízení mlčet a ke své věci se nijak nevyjádřit. Naopak je na obviněném, jakou procesní strategii zvolí: může tedy od počátku do konce svůj čin popírat; přiznat se k němu a s orgánem vedoucím řízení spolupracovat při objasňování okolností činu; nebo se přiznat, poté (například v odvolání) ale svůj čin popřít a navrhopvat důkazy svědčící pro tuto novou verzi. Obviněný v přestupkovém řízení není totiž povinen poskytovat správnímu orgánu při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou součinnost, jak to od jiných subjektů správních řízení žádá § 50 odst. 2 správního řádu. Z toho nutno dovodit jak to, že může být procesně i zcela pasivní, tak to, že k procesní aktivitě se může rozhodnout i v pozdější fázi řízení, a správní orgán se musí s touto jeho aktivitou (v podobě uplatňování nových tvrzení a navrhopávání nových důkazů) vypořádat. Protichůdné postoje obviněného v různých fázích řízení jistě nijak neusnadňují správnímu orgánu jeho činnost; to ale nemůže být důvodem pro omezení práv obviněného v odvolacím řízení. S ohledem na nutnost poměřovat práva obviněného z přestupku s právy obviněného z trestného činu lze konečně poukázat i na § 249 odst. 3 trestního řádu, který zajišťuje nepravomocně odsouzenému možnost uplatňovat v odvolání nové skutečnosti a důkazy.

7. Právo osobně se účastnit ústního jednání, klást otázky svědkům a znalcům a vyjadřovat se k důkazům a tvrzením ostatních účastníků a dotčených orgánů a ke všem ostatním skutečnostem v průběhu řízení

Tato práva jsou garantována v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo na to, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu provedení výslechu svědka bez přítomnosti účastníka správního řízení, aniž by byl o konání výslechu účastník předem vyrozuměn, je nezákonným upřením práva účastníka řízení účastnit se výslechu svědka. To stejnou měrou dopadá i na

provádění jiných důkazů.

Vznesené připomínky musejí být zaprotokolovány. Protokol (§ 18 spr. ř.) je záznam o všech důležitých skutečnostech v řízení, který vede správní orgán. O ústním jednání (§ 49) a o ústním podání, výslechu svědka, výslechu znalce, provedení důkazu listinou a ohledání, pokud jsou prováděny mimo ústní jednání, jakož i o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení se sepisuje protokol.

V případě řízení o dopravních přestupcích se tato ustanovení uplatňují poměrně často. Správní orgány totiž výslech svědků provádějí ledabyle, pokud vůbec. Správní orgány spíše jeví tendenci vycházet z úředních záznamů PČR nebo obecní policie, ačkoli je tento postup procesně nepřijatelný, a čekají, jak na to bude obviněný reagovat. Když už je výslech svědků nevyhnutelný, správní orgán jej provede, přičemž se jedná o situaci, při které je pravděpodobně nejčastěji porušován zákon. Svědecká výpověď tak spočívá někdy v načetí protokolu nebo se v důsledku neformálních vazeb mezi úředníky a policisty obě strany dopředu domluví, co má z výpovědi vzejít. Doporučuji proto se výslechu svědků vždy účastnit osobně nebo tam poslat zmocněnce.

8. Právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům pro rozhodování

Upravuje § 36 odst. 3 SpŘ. Pokud účastník neměl možnost se s podklady pro vydání rozhodnutí seznámit, je to důvodem pro zrušení rozhodnutí. Současně platí, že účastník může sdělit námitky k podkladům pro vydání rozhodnutí, například komentovat způsob zjištění některých skutečností, a správní orgán musí v rozhodnutí tyto námitky vypořádat.

V případě řízení o dopravních věcech je toto právo někdy opomíjeno nebo obcházeno, kdy správní orgán již v předvolání k ústnímu jednání prohlásí, že nařizuje ústní jednání, na něž bude bezprostředně navazovat seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Zde správní orgán již dopředu předpokládá, že účastník nebude v ústním jednání žádné další důkazy navrhopvat ani že ty existující nebude napadat, nebo že tyto jeho návrhy bude správní orgán moci ignorovat. V takovém případě je třeba preventivně zasáhnout u ústního jednání a požadovat, aby správní orgán stanovil nový termín pro seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí.

9. Právo na opravné prostředky

Tím může být odvolání (§ 81 Spr. ř.), které má odkladný účinek, nebo správní žaloba (k soudu) proti pravomocnému rozhodnutí.

Odvolacím orgánem v případě rozhodnutí, které vydaly správní orgány I. stupně (obecní úřady obcí s rozšířenou působností) jsou krajské úřady. V případě rozhodnutí vydaných magistrátem Hlavního města Prahy je odvolacím orgánem ministerstvo dopravy. V současné době se plánuje změna, kdy by v Praze projednávaly přestupky jednotlivé městské části a odvolacím orgánem byl MHMP.

V dopravních věcech je odvolání používáno velmi často. Správní orgány totiž postupují tak, že v I. stupni rozhodnou jakkoli, záměrně i špatně tak, aby byl řidič shledán vinným a byla vyměřena sankce. V rozhodnutí chybí řádná odůvodnění, nejsou uvedeny důkazy, nejsou vypořádány připomínky a návrhy účastníků apod. Správní orgán v takovém případě čeká, zda to bude řidiči „stát za tu námahu“ a podá odvolání. Určité procento řidičů mávne rukou a odvolání nepodá, protože buď nemají potřebné zkušenosti a museli by někoho přizvat nebo požádat, nebo tím prostě nechťejí ztrácet čas. Podle informací správních orgánů se odvolává zhruba 10% řidičů.

10. Právo na přiměřenou lhůtu k provedení úkonu

Viz § 39 SprŘ.

Správní orgán účastníkovi určí přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí. Popsaná situace může nastat například tehdy, když se účastník dostaví k ústnímu jednání, kde jsou provedeny důkazy, které jsou velmi rozsáhlé a vyžadují určitý čas k jejich prostudování. V takovém případě nemůže správní orgán po účastníkovi spravedlivě chtít, aby se s nimi seznámil a vyjádřil se k nim během několika minut a naopak účastník může požadovat přiměřenou lhůtu na seznámení se s příslušnou částí spisu.

11. Právo na posuzování dle obsahu

Podání definuje § 37 SprŘ jako úkon účastníka směrem k správnímu orgánu. Nemusí se nutně jednat pouze o listinu, i když to tak ve většině případů je. Současně stanoví, že podání podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno. Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Správní orgán se proto nemůže postavit do pasivní role „já jsem sice vaše sdělení obdržel, ale chyběla tam nějaká náležitost a tak jsem ho nebral v úvahu“.

12. Právo namítat podjatost pracovníka správního orgánu

a žádat jeho vyloučení z projednávání a rozhodování o věci (§ 14 a následující SpŘ). Účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. Každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

Rozsudek NSS č.j. [3 As 2/2013 – 23](#) obsahuje rozsáhlou argumentaci, kdo a za jakých okolností je o námitce podjatosti oprávněn o námitce podjatosti rozhodnout.

13. Právo na to, aby správní orgán rozhodoval ve lhůtách stanovených správním řádem a právo na využití opatření proti nečinnosti

Zde je třeba připomenout, že lhůty upravené ve správním řádu pro jednotlivé procesní úkony správního orgánu, typicky lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 71 Spr.ř., nejsou spojeny s žádným právním účinkem. Pokud tedy správní orgán ve lhůtě nerozhodne, neznamená to, že by už rozhodnout nemohl. Oproti tomu lhůty, které jsou stanoveny účastníkovi, zpravidla při jejich proběhnutí mají za následek zánik nějakého práva nebo vznik nějaké povinnosti. Tak například nepodání odporu v zákonné 8-denní lhůtě má za následek to, že odpor nabyde právní moci.

20. 2. 2016 D-FENS

Související kategorie: [správní řízení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

[FSM 7: Spis a nahlížení do něj](#)

NEXT

[FSM 9: Nahráváme správní orgán, teorie a praxe](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

FSM 9: Nahráváme správní orgán, teorie a praxe

Dne 20.2.2016 napsal [Smrtihlav](#) v kategorii [FSM](#)

Tématem tohoto článku bude bude pořizování audiovizuálních záznamů státních zaměstnanců při výkonu služby či povolání.

Díl I. Teorie

Začít můžeme [náznorným telefonátem](#).

[Zmr] É, kapitán Šmíd kriminálka Praha, dobrý den pane Pecina.
[Pec] Dobrý den, ano?
[Zmr] Já mám takový dotaz na vás ohledně bloku (sic!) paragraphos.pecina.cz, jestli logujete, jestli logujete IP adresy přispěvatelů.
[Pec] Ehm, to nelze technicky. To je blog provozovaný google, a k IP adresám já se nedostanu.
[Zmr] Jasně. A to je...gūglu...dobře, já se na to podívám, tedy jestli...
[Pec] Musíte požádat o právní pomoc Spojené státy a pokud vám ji poskytnou tak s vámi google spolupracovat bude...jest to otázka. Já můžu komentář vymazat.
[Zmr] Jasně. ÁÉ. Je tó. Dobrý. Když budu mít ještě nějaký dotaz ještě, tak bych zavola..
[Pec] Zavolejte. Tenhle rozhovor jde samozřejmě okamžitě na web, jo? Včetně toho čísla, to je vám jistě jasné.
[Zmr] Není to nutný, pane Pecina.
[Pec] Není to nutné, ale je to účelné. Já to teď hned udělám.
[Zmr] Dóbfě.
[Pec] Mějte se pěkně, nashle.

A tady je [pokračování](#).

[Pec] Ano?
[Zmr] Dobrý den, pane Pecina! My jsme spolu ráno hovořili.
[Pec] Jasně.
[Zmr] **Každopádně vám nedávám souhlas s nahráváním tohoto hovoru...**
[Pec] Hm. Vzhledem k tomu, že se nejedná o projev osobní povahy, tak já takový souhlas ani nepotřebuju.
[Zmr] Dobře. É. Jestli máte potřebu to nahrávat, nahrávejte, můžete si to...vystavovat kde chcete, to je v zásadě vaše věc, é, jenom bych vás rád požádal o odstranění nebo vypípnutí aspoň příjmení..
[Pec] Opakuji, že se nejedná o, že se **nejedná o projev osobní povahy, ve smyslu ustanovení §12 Občanského zákoníku**. Jo? Pokud samozřejmě jste skutečně ten, za koho se vydáváte, já to nepoznám, protože tedy jako volající číslo je uvedeno číslo jaksi operátora T-Mobile, tak v tu chvíli **se tady jedná o úřední hovor...**
[Zmr] **To každopádně.**
[Pec] **A na tento úřední hovor se nevztahuje ta ochrana, jaká by se vztahovala na hovor obsahující projevy osobní povahy. Tohleto bylo judikováno už několikrát,** takže doporučím vám konzultaci s nějakým právníkem, ten vám to vysvětlí.
[Zmr] (ticho)
[Pec] Mohu pro vás udělat ještě něco jiného?
[Zmr] **Já jsem vás chtěl jenom slušně požádat jako občan občana,** abyste jednak to příjmení, které jsem uved, odstranil, jestli jste ochotnej to přijmout?
[Pec] Ne, to neudělám.
[Zmr] Neuděláte, jasně. A to telefonní číslo, který uvádíte na blogu, taky, jestli byste mohl odstranit?
[Pec] Ani to neudělám.

[Zmr] Ani to neuděláte.
[Pec] Tak.
[Zmr] Výborně.
[Pec] Co dál pro vás mohu učinit?
[Zmr] Eh, to bude asi všechno pro tuto chvíli.
[Pec] Takže vám přeji příjemný zbytek dne pane. Mějte se hezky, nashledanou.

Blahosklonně bych přešel původní účel, který fízl sledoval. Policajtů je přece málo, [potřebujeme jich víc](#), a taky tady nejsou od toho, aby řešili vaše vykradené auto. Výmluvné je proto upozornění, které autor blogu na své stránky po telefonátech umístil: *Policie České republiky se zajímá o IP adresy osob, které komentují tento blog. Ve vlastním zájmu zde proto nic nepopírejte, nezpochybňujte, neschvalujte, neospravedlňujte, nikoho a nic nehanobte, nepodporujte a nepropagujte, a pokud se přesto rozhodnete komentář přidat, pak se, prosím, ničemu nedivte.*

Ještě než se dostaneme k zásadám pořizování AV záznamů orgánů veřejné moci, pár slov k těmto dvěma rozhovorům. První hezká pasáž je takhle:
Každopádně vám nedávám souhlas s nahráváním tohoto hovoru...(za několik sekund později)...můžete si to...vystavovat kde chcete, to je v zásadě vaše věc.
V malém měřítku je to ilustrace jevu, který je běžný v interakci občan-orgán státní moci. Drtivá většina lidí co znám zůstává v takových situacích bezbranná. Říkejte tomu jak chcete, obrat o 180°, lhaní, to je fuk. Základním stavebním kamenem komunikace úředníků a příslušníků ozbrojených sil směrem k občanovi je sdělení informace, která je sice lživá, nicméně vy to nejspíš vůbec nevíte. Za větou “nedávám vám souhlas s nahráváním” je vždy jedna ze dvou možností; buď policajt neví, jaká je zákonná úprava pořizování nahrávky rozhovoru, který s autorem blogu vede ze své služební pozice, anebo to ví a spoléhá na to, že zákonnou úpravu neznáte vy. V každém případě vám to sděluje výhruzně a z pozice síly. A to obecně velmi dobře funguje. Za několik sekund po naprosto nekompromisním zákazu přichází věta “vlastně můžete, to je vaše věc”. To je normální. Během jednání s úřady v agendě přestupků na úseku dopravy jsem už tolikrát slyšel, co všechno nesmím a co všechno musím, aby se to potom otočilo v pravý opak, že se nad tím nepozastavuji. Pokud máte v komunikaci s orgány státní moci low skill, poradím vám jedno pravidlo. Cokoliv vám od zítřka sdělí policajt nebo úředník považujte automaticky za lež. Chtějte doložit každé jejich tvrzení a jednání. Nejste odborník práva, zákony neznáte nazpaměť a ptejte se jich na základě čeho právě padl zákaz nebo příkaz.

Krásná je věta *já jsem vás chtěl jenom slušně požádat jako občan občana*. To už je klasika. Zavolá vám policajt, sdělí vám, že je kpt. Šmíd z kriminální policie Praha a chce po vás nějaké informace. Kdyby vám zavolał nějaký Šmíd z Prahy, že se chce kamarádit a tahat z vás IP adresy, asi byste se ho zeptali, co je mu do nich, nebo ho rovnou poslali někam, že? Ale vám napřed volá orgán činný v trestním řízení. Navíc vám potvrdí, že se *každopádně* jedná o úřední hovor. No a najednou, z ničeho nic, volá jenom občan. Paráda.

Jinak jsou myslím telefonáty ilustrativní a hlavně poučné samy o sobě. Větu *...se nejedná o projev osobní povahy, ve smyslu ustanovení §12 Občanského zákoníku*. drobně opravíme, neboť se nám Občanský zákoník stihl novelizovat. Přesunulo se nám to pod §84-90 NOZ, ale s paragrafy ještě počkejme.

Ještě se mi líbila jedna věc. [Jak jsem podal vysvětlení aneb Rukověť odbojného občana](#). Doporučuji přečíst. Celé je to už dosti staršího data, nicméně shrnuje to perfektně fungování státní správy směrem k vám. Nelze, nemůžete, neexistuje a všechna takhle slova jsou postupně likvidována prostou slušností a znalostí legislativy. Pokud máte dojem, že tohle vy stejně nikdy nezvládnete, protože přece nejste žádný právník, jste slušnej občan a tak s váma holt budou vyjebávat, potom vězte, že telefonní rozhovory i podání vysvětlení jsou dílem nějakého pana Tomáše Peciny, který vystudoval teoretickou fyziku na MFF UK v Praze a živí se dle svých slov především překladatelstvím. Ze svého okolí znám hned několik lidí, kteří by se nenechali nachytat, stejně jako pan Pecina, aniž by byli absolventy nějakých seminářů o Římském právu na našich turbofakultách. Každý se musí za sebe rozhodnout, zda chce zůstat v pozici slabého bezbranného občana, který tahá za kratší konec provazu a nechá si srát na lebku, anebo se k tomu postaví čelem. Takže tu je nějaká nalejvána ve věci pořizování AV záznamů při jednání s orgány státní moci.

Pořizování záznamů ve správním řízení

Správní řád neobsahuje úpravu pořizování zvukových nebo obrazových záznamů během ústního jednání. **Účastník tedy může** na základě obecné zásady, že každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, **pořizovat pro vlastní potřeby zvukové a obrazové záznamy** během ústního jednání ve správním řízení. Lze také použít argumentaci z rozhodovací praxe soudů, že se nejedná o projevy osobní povahy, neboť přinejmenším úřední osoby zde vystupují z titulu své veřejné funkce. K závěru, že natáčení ústního jednání je přípustné, dospěl i NSS např. ve svém rozsudku ze dne 31. 3. 2010 č. j. 5 As 37/2009-94. Argumentuje v něm – s odkazem na čl. 2 odst. 4 Ústavy, že ze skutečnosti, že správní řád výslovně právo nahrávat si jednání nezakotvuje, nelze dovozovat, že je zakázáno. Pro ochranu soukromých osob, které v ústním jednání nevystupují jako nositelé veřejné moci nebo v rámci svého povolání, platí, že jejich záznamy lze pořizovat pouze s jejich souhlasem.

Nahrávání příslušníků policie

Dle [stanoviska odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra č. 35 lze pořizovat zvukové či obrazové záznamy příslušníků policie ČR ve službě](#). Dle něj: „Při provádění služebních úkonů policisté nevystupují jako soukromé fyzické osoby, tudíž pořízení audio a videozáznamu nebo fotografie jejich jednání a chování nemůže být posuzováno jako zásah do jejich osobnostních práv, např. práva na soukromí. Pořizování obrazových či zvukových záznamů při provádění služebních záznamů občany na místě veřejnosti přístupném není zákonem zakázáno.“ I zde se vychází z obecné zásady, že každý občan může činit, co není zákonem zakázáno. V žádném právním předpise není zakázáno pořizování obrazových nebo zvukových záznamů policistů ve službě. Příslušník Policie ČR ve službě vykonává působnost orgánu veřejné správy, policisté tedy při provádění služebních zákroků nevystupují jako soukromé osoby. Z tohoto důvodu se na policisty ve službě nebude vztahovat ochrana osobnosti dle ustanovení § 84 a násl. NOZ.

Předchozí dva odstavce jsem převzal z [eps.cz](#).

Stanovisko veřejného ochránce práv

Tím uzavírám díl první, který je dělostřeleckou přípravou dílu druhého. V něm si řekneme to opravdu podstatné. Proč je dobré úředníky a policajty nahrávat a natáčet, kudy vůbec na to a jakým způsobem se bránit odmítnutí. Pokusím se tak vytvořit malý pododdíl FSM, kde to bude zpracováno v bodech. Tohle byly jen takové kecy okolo.

Díl II. Praxe

Na konci [prvního dílu](#) bylo pořizování audiovizuálních záznamů státního orgánu “legislativně ukotveno”. Teď půjde o praktické postupy.

1. Proč chceme policajta nebo úředníka nahrávat

Ozbrojené síly a úřednictvo s námi nejčastěji vyhledává styk buzeranční. Pokud se nedostáváte do kontaktu s výkonnými složkami státu profesně, týká se vás zřejmě nejčastěji přestupková agenda městských národních výborů (dopravní, stavební aj.) a pokec s Policií ČR nebo Městapem. Následující řádky se budou zabývat výhradně výše uvedeným; můžete si nahrávat samozřejmě i vyřizování nového pasu, ale za sebe k tomu neshledávám žádný důvod. Svá specifika má také pořizování AV záznamů na půdě soudu atd., ale tím se zabývat nebudeme.

Nahrávat policajta nebo úředníka chceme buď pro svou vlastní potřebu, případně jako důkazní materiál. Obecně platí, že běžný občan je v osobní komunikaci se státním orgánem v nevýhodě. Orgána to živí, už má něco za sebou a “umí v tom chodit”. Na druhé straně stojí většinou nervozita, minimální zkušenosti, značná neznalost příslušného práva a velice často nutkavá touha mít to co nejrychleji za sebou. Poslední zmiňovaný faktor způsobuje, že občan odkýve a podepíše raději úplně všechno, jen aby už bylo po všem. Vždyť doma se pak na ten protokol podívá, v klidu, u káféčka a popřemýšlí...kurva, tohle jsem fakt podepsal? Ale nic takového tam nepadlo! Budu se bránit. Vždyť přece...*já si to pamatuju jinak...*

2. Pamatovat si něco jinak je na hovno. Od zítřka nahráváme.

Nahrávat orgána chceme, abychom doložili, že jeho jednání bylo v rozporu se zákonem. My na místě třeba vůbec netušíme, že se tak stalo, ale zkušený kolega, kterému záznam pustíme, tam toho třeba najde víc. Zastaví vás PČR, že vám naměřili nějakou rychlost. Vy to nechcete rozporovat, odmítnete to ale řešit na místě, s tím, že preferujete správní řízení. Najednou se začnou dít věci. “Ukažte nám povinnou výbavu”. Hodina čekání, během které si policajti povídají v autě, nebo zastavují jiná auta. Policajt chce pět tisíc kaucí. “Nemáte peníze? Tak si vystupte z auta, dál nepojedete”. My nevíme, že policajti právě třikrát porušili zákon, ale ono to zas tolik nevadí, protože máme všechno na videu. Ono se to ještě bude hodit.

Jiný příběh: před nějakým časem jsem se účastnil ústního jednání správního řízení ve věci překročení rychlosti. Úředník si nazval dva svědky (dva policajty) a kladl jim důvtipné dotazy. Potom jsem se hodlal zeptat policajtů já, jestli byli na dotyčné místo umístění proto, že se tam dá vybrat hodně peněz, neboť se jedná o rovný přehledný úsek s protisměrem odděleným svodidly a dle státních statistik je tam minimální nehodovost. Úředník mi oznámil, že tuto otázku mi položit svědkovi **zakazuje**. Měl jsem z toho skoro i radost, takže jsem poznamenal, ať ten zákaz zaprotokoluje a já jsem pro. Bylo mi řečeno, že to v protokolu nebude. I kdybych se na hlavu stavěl.

Nebyl jsem v zrovna záviděníhodné situaci, co říkáte?
Ale prd. Já jsem si to totiž nahrál.

3. Jak to budeme realizovat

Pořídíme si mobilní telefon vybavený kamerou a mikrofonem. Pokud s námi budou státní orgáni komunikovat telefonicky (většinou se tak neděje), nepořizujeme si Nokia Lumia s Windows Phone 8.X, protože takovýto

zmrdisystém nahrávání hovorů záměrně neumožňuje (já to zjistil až pozdě).

a) stealth mode

Při jednání s úředníkem v interiéru nám postačí zvuk, obraz je v podstatě zbytečný. Zapneme nahrávání a odložíme telefon na stůl k propisce a papírům. Pokud to úředníkovi dojde, patrně dojde ke konfrontaci.

b) full screen mode

Při jednání s policajty jednoznačně doporučuji natáčet ke zvuku i video. Samotný zvukový záznam by byl špatně použitelný; musí být jasné kdo právě mluví, v jaké situaci, co se na místě děje.

4. Konfrontace

Ke konfrontaci dojde. Ještě předtím, než začnete pořizovat AV záznam státního orgánu to musíte vědět a musíte být připraven. Pokud půjde o rutinní kontrolu policejní hlídkou atp., nechte to být a orgána nedrážděte. Jakmile ale dojde k něčemu nestandardnímu, tahejte obušek z pytle ven. Určitě natáchejte, bude-li se s vámi cíleně něco řešit.

Field survival manual. Pokusím se nastínit nějaké situace, které by mohly nastat.

Okýnko městské policie, podání vysvětlení

- *Co to tady máte? Vy mě nahráváte. Okamžitě to vypněte.*
- *Mám na to právo. Nic tím neporušuji.*
- *Podívejte se, tady nemáte co nahrávat. Tady to máte napsaný, ne? Já s tím nesouhlasím.*
- *Vy s tím souhlasit nemusíte. Není to zásah do vašich osobnostních práv. Nevystupujete jako soukromá osoba. Budu si to nahrávat.*
- *Neexistuje, já se s váma nebudu vůbec bavit.*
- *V pořádku. Mám důkaz o tom, že jsem se dostavil, prokázal totožnost, spolupracoval a o tom, že mi zakazujete něco, co zakázáno není. Pokud si sem vylepíte nápis “zákaz natáčení”, nemá to žádnou relevanci. Nejste soukromá firma a nemůžete si vymýšlet vlastní vnitřní předpisy.*

Pochybení obecních nebo městských strážníků by se mělo řešit na obecním nebo městském úřadě. V reálu ale nad městapem disciplinární dohled prakticky neexistuje. Proto se obecně snažíme minimalizovat kontakt s MP (např. přivoláním PČR).

Národní výbor, odbor přestupků v dopravě, ústní jednání SŘ

- *Já nezahájím jednání, dokud budu mít podezření, že mě nahráváte.*
- *Nahrávám vás a nahrávat budu. Můžete mi ukázat, kde je mi to zakázáno? Zakazuje mi to správní řád?*
- *Zakazují vám to já.*
- *V tom případě prosím o schůzku s vedoucím vašeho odboru. Mám tady na vás jednu stížnost, hned za tepla.*

Účastník může pořizovat pro vlastní potřeby zvukové a obrazové záznamy během ústního jednání ve správním řízení. K závěru, že natáčení ústního jednání je přípustné, dospěl i NSS např. ve svém rozsudku ze dne 31. 3. 2010 č. j. [5 As 37/2009-94](#).

Outdoor, Policie ČR

Představte si situaci, kdy začnete pořizovat video skupinky policajtů. Za pár sekund u vás jeden z nich bude. Vyzkoušeno.

- *Přestaňte mě natáčet, ano?*
- *Nepřestanu, neporušuji tím žádný zákon.*
- *Já vás tímto jménem zákona vyzývám, abyste to okamžitě vypnul.*
- *Kdybyste aspoň ty zákony znal, když se jimi tak zaklínáte.*
- *Dejte mi vaše doklady.*
- *Proč?*
- *Jste podobný celostátně hledané osobě.*

Ano, toto se vám stane. Musíte s tím počítat. PČR jedná zásadně z pozice síly. Doklady hodinu neuvidíte a budete tam čekat jako trohl. S tím musíte počítat. Můžete podat na příslušníka stížnost na Generální inspekci bezpečnostních sborů. Ale vůbec nic od toho nečekejte. Čtvrt roku od incidentu, kdy do ležícího zraněného motorkáře přišel policajt, nakopl ho a začal mlátit do hlavy [nemá GIBS žádný závěr](#), dotyčný hajzl stále pracuje u policie a vše se nechává vyšetřovat. Před rokem a půl si policajti z lidí udělali na D1 živý zátaras, výsledkem čehož byla velmi těžká zranění. GIBS rozhodl, [že je to v pohodě](#).

[Osmnáctisekundové video](#). “Jsi novinář nebo něco? No, tak to schovej”. Legrace je v tom, že dotyčný to opravdu schoval. Asi takovou koncentraci ozbrojených složek nevydejchal. Slabé povahy mají rozklepaná kolena i face to face s jedním orgánem. Když jich tam stojí deset, nedá to kašdej.

Cvičte se. Pracujte na tom. Dle stanoviska odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra č. 35 lze pořizovat zvukové či obrazové záznamy příslušníků policie ČR ve službě. Dle něj: „Při provádění služebních úkonů policisté nevystupují jako soukromé fyzické osoby, tudíž pořízení audio a videozáznamu nebo fotografie

jejich jednání a chování nemůže být posuzováno jako zásah do jejich osobnostních práv, např. práva na soukromí. Pořizování obrazových či zvukových záznamů při provádění služebních záznamů občany na místě veřejnosti přístupném není zákonem zakázáno.”

Pokud to s PCR chytne špatný směr, mějte v telefonu uložené číslo na GIBS – 974 839 734. Nahlaste všechny skutečnosti a požádejte tuto instituci o pomoc ve vaší situaci. GIBS stojí 180 milionů ročně z vašich daní a je tu od toho.

Závěrem: nahrávejte si veškerou svoji komunikaci s orgány státní moci. Je to pro vaše vlastní dobro. Může vám to usnadnit situaci, to když bude pořizování AV záznamu působit jako prevence nezákonného jednání (orgán si “dá pozor”), může vám to pěkně zhořknout (agresivita a mstivost ze strany orgána), ale ve většině případů vám to dobře poslouží.

12.11.2014 Smrtihlav

Smrtihlav

PREVIOUS

[FSM 8.1: Správní řízení – práva účastníka](#)

NEXT

[FSM 10: Zastupování v řízení](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

NEJČTENĚJŠÍ

- [Novela silničního zákona: Neúspěšný pokus o dodání smysluplnosti vybírání kaucí](#)
(19.4.2016, | 3 751x přečteno)
- [Objektivní odpovědnosti provozovatele se bude zabývat Ústavní soud](#)
(22.4.2016, | 3 254x přečteno)
- [FSM 8.2: Základní zásady správního řízení o přestupku](#)
(12.3.2016, | 1 505x přečteno)

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 10: Zastupování v řízení

Dne 27.2.2016 napsal **D-FENS** v kategorii **FSM**

V tomto článku se podíváme na praktickou realizaci jednoho z práv účastníků správního řízení, totiž práva nechat se v řízení zastupovat.

Zástupcem účastníka řízení v dopravních věcech je nejčastěji **zmocněnec**, ojediněle se můžeme tak setkat s institutem opatrovníka. Zastupování účastníka zmocněncem upravuje § 33 správního řádu.

Zmocněnec zastupuje účastníka na základě **plné moci**. Plná moc musí být písemná nebo ji lze udělit ústně do protokolu. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce.

Zmocnění může být uděleno k určitému úkonu (nebo skupině úkonů nebo pro určitou část řízení) podle § 33 odst. 2 pís. a), nebo pro celé řízení podle pís. b), nebo podle pís. c) pro neurčitý počet řízení, přičemž plná moc v takovém případě musí být opatřena ověřeným podpisem. V pochybnostech o rozsahu zastoupení platí, že zástupce je oprávněn vystupovat jménem zastoupeného v celém řízení. V dopravních věcech se zpravidla uplatňuje plná moc podle pís. a) a b).

Zmocněnec může udělit plnou moc jiné osobě, aby místo něho za účastníka jednala, jen je-li v plné moci výslovně uvedeno.

Zmocněnec vystupuje v řízení jménem zastoupeného a z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Doručuje se pouze zástupci (s výjimkou úkonů, které může vykonat osobně přímo zastoupený, tedy například podání vysvětlení).

Tolik teorie. Nyní budou následovat poznatky z praxe.

K čemu je zastoupení na základě plné moci dobré?

Důvodů k tomu, proč se nechat v řízení zastupovat, může být celá řada. Například nedostatek času k účasti na úkonech řízení nebo geografická vzdálenost do sídla úřadu, kde je řízení vedeno. Pro některá dopravně-tresně-správní řízení je určitě na místě najmout si profesionála nebo alespoň osobu, která je problematiky znalá. Zmocnění určité osoby může být i východiskem pro procesní taktiku, jak si ukážeme dále.

Kdo může být zmocněnec a jak má vypadat plná moc?

Jakákoli existující svéprávní osoba. Správní řád neklade žádné požadavky na národnost, místo pobytu, vzdělání nebo odbornou praxi zmocněnce. Stejně tak nejsou kladeny formální nároky na plnou moc kromě toho, že musí být písemná nebo nadiktovaná do protokolu. To dalo vzniknout i skutečně **zajímavým plným mocem**.

Kdy je možné ustanovit zmocněnce?

Zmocněnce může ustanovit pouze účastník řízení, je proto zapotřebí, aby řízení bylo zahájeno (§ 46-47 spr.ř.), případně aby správní orgán vydal **příkaz**, což se pokládá za první úkon v řízení (§ 150 odst. 1 spr.ř.). Pokud je plná moc udělena před zahájením řízení, zastupování ve smyslu § 33 spr.ř. nevznikne.

Je možné ustanovit zmocněnce pro podání vysvětlení?

Podání vysvětlení je řazeno mezi postupy před zahájením řízení, proto **nelze** pro podání vysvětlení ustanovit zmocněnce podle § 33 správního řádu. Dále viz rozsudek NSS č.j. **2 As 109/2015**, kde chyboval správní orgán tím, že se obracel na zmocněnce řidiče a požadoval po něm vysvětlení, a **9 As 87/2010**, kde řidič nadiktoval plnou moc do úředního záznamu městské policie.

Taková úvaha je v souladu i s čl. 37 LZPS, kde je rovněž řeč o zastupování v řízení. Nicméně si myslím, že celá věc nestojí až tak kategoricky. Například policie nebo městská policie při své dopravní činnosti v terénu vystupuje jako správní orgán, takže teoreticky i v případě, kdy policie požaduje vysvětlení od řidiče, přichází zastoupení v úvahu. Je to ale do značné míry teoretická věc, protože jak jsme si řekli, s policajty se nebavíme a k tomu zástupce není zapotřebí.

Informace, že pro podání vysvětlení lze někoho zmocnit, je nesprávná a je na internetu rozšířená. Pravděpodobně zde dochází k záměně dvou úkonů, a to sice podání vysvětlení a ústního jednání. Úředníci někdy reagují na vyslání zmocněnce k podání vysvětlení tak, že se pokusí potrestat pořádkovou pokutou řidiče, protože se k podání vysvětlení nedostavil (a proti tomuto postupu se lze bránit na základě nálezu Ústavního soudu č. I. ÚS 1849/08, ze kterého plyne, že pokuta uložená za neuposlechnutí výzvy k podání vysvětlení musí sledovat racionální a ústavně aprobovaný účel).

Jak je to se zmocněním pro zastupování ve věci správního deliktu provozovatele vozidla?

V postupu ustanovení zmocněnce není rozdíl. Zajímavá situace však vznikne, pokud provozovatel vozidla ustanoví zmocněnce pro řízení o přestupku, které následně správní orgán zastaví a zahájí s provozovatelem vozidla řízení o správním deliktu fyzické osoby. Pak záleží na textu plné moci, zda se například vztahuje na „řízení vedené pod č.j.“ (pak bude plná moc platit pro obě řízení, pokud úřad zachová stejné č. j., což se nejspíš stane) nebo „řízení o přestupku č. j.“ (pak plná moc bude platit jen pro řízení o přestupku a v řízení o SprDelu se bude úřad muset zase obracet na provozovatele osobně do doby, než uzavře novou plnou moc. Dále viz [1 As 9/2015](#))

Jaký je konkrétní postup ustanovení zmocněnce?

Po sepsání plné moci by se měl správní orgán nějakým způsobem dozvědět, že účastník řízení je zastupovaný. Podle rozsudku NSS č.j. [9 As 261/2014](#) postačí zaslání nebo předložení plné moci v kopii. V pochybnostech si správní orgán může vyžádat originál plné moci. Pokud by na základě plné moci udělené v kopii právní orgán nepřiznal zastoupení účinek, porušil by procesní práva účastníka.

Uvedený rozsudek mmj. reagoval na obstrukci, kterou používaly především firmy nabízející zastupování v přestupkových řízeních. Ty doručily správnímu orgánu kopii plné moci a když správní orgán dovedl řízení do konce, namítli, že to nemysleli úplně vážně, kopii plné moci mu zaslali jen pro informaci a že se se zmocnitelem dohodli, že zmocnění nastává okamžikem předání originálu plné moci úřadu. Samozřejmě že tato konstrukce nemohla dlouhodobě obstát.

Volba neexistujícího a neaktivního zmocněnce

Možná dojdete k závěru, že vaše procesní práva bude nejlépe realizovat nějaká osoba v zahraničí, například Ahmed Al Karáa nebo Muhammad Omar Ali. Uvedenou problematikou se obsáhle zabýval NSS v rozsudku [1 As 27/2011](#), který doporučuje ještě před zapojením Ahmeda nastudovat. V podstatě se tam konstatuje, že volba zmocněnce v cizině je možná, ale současně musí sloužit účelu, který ustanovení zmocněnce má, a nesmí docházet k zneužití práva. Pokud by správní orgán v tom konkrétním případě zjistil, že zneužití práva došlo, může takovému zastoupení nepřiznat účinek.

Soud dále konstatoval, že takový postup úřadu bude zcela výjimečný, což se v praxi nenaplnilo. Výše uvedený rozsudek se stal poměrně populární v komunitě úředníků, v rámci pravidelných školení se s ním seznámili a nepřiznání účinků zastoupení se stalo běžnou praxí v případech, kdy se úředníkům na osobě zmocněnce něco nepozdávalo. Je však třeba poukázat na to, že správní orgán musí vhodnými prostředky dokázat, že k zneužití práva skutečně došlo, k čemuž postačuje například to, že se mu zásilky vracejí a zmocněnec tak není dosažitelný. Nepostačuje to, že zmocněnec má doručovací adresu v cizině. V případě zmocněnce v cizině, kterému se dá doručit, jehož adresa není na první pohled nevěrohodná (například Jurta 14, Úlánbátar) nebo v případě zmocněnce v zemi, která zásilky nevrací zpět (zejména ostrovní státy) to bude mít správní orgán těžké. Nakonec i inaktivita v řízení může být procesní taktikou.

Dokud se tento postup nerozšířil, přistupovaly úřady v souladu s § 34 odst. 4 k ustanovení opatrovníka. Tento úřední zmrd (často byl opatrovníkem nějaký jiný úředník, protože jsou za to peníze) je samozřejmě v řízení zcela nečinný a slouží v podstatě k tomu, aby úřad bez problémů dovedl řízení tam, kam potřebuje.

Volba neexistujícího, ale aktivního zmocněnce

„Zmocněncem“ v takovém případě je jméno na dopisní schránce, které je smyšlené, ale lze mu doručovat a také může někdo jeho jménem sporadicky reagovat a udržovat tak úřad v představě, že je v řízení aktivní a protahovat ho. V pochybnostech správní orgán bude požadovat po zmocniteli, aby existenci zmocněnce doložil. Vzhledem k tomu, že úředníci jsou líní ověřovat identitu zmocněnců v registru obyvatel, má tento postup určitou šanci na úspěch.

Volba zmocněnce, se kterým je obtížná komunikace

Poněkud zanedbávanou možností je volba zmocněnce příslušejícího k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území České republiky. Jsou to tzv. uznávané menšiny. Takový zmocněnec má právo činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny. Uznávanými menšinami jsou v současné době menšiny bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské, vietnamské a běloruské. Zejména v případě řecké a vietnamské menšiny by průběh správního řízení vedeného v jeho rodném jazyce mohl být poměrně zajímavý.

Výpověď plné moci

Problematickou ukončení plné moci se zabývá rozsudek NSS č.j. [8 As 94/2011](#). Protože v téže věci lze mít pouze jednoho zmocněnce, mají úřady za to, že uzavřením nové plné moci zaniká ta stará konkludentně.

Musím upozornit na nejistý výsledek praxe, kdy zmocněnec A v době, kdy má v datové schránce nebo na poště zásilku od správního orgánu, zmocní osobu B podle § 33 odst. 3 (anebo zmocnitel uzavře plnou moc se zmocněncem B, přičemž plná moc pro zmocněnce A zanikne). Tohle je sice zajímavá taktika, která funguje na část správních orgánů, ale podle mého názoru (a také podle praxe té druhé části úředníků) se i zde uplatní doručovací fikce, takže na tom nelze profitovat.

Správní orgány vs. zmocněnci

Úředníci nemají zmocněnce rádi. Mají rádi pokud možno nevědomé účastníky, kteří v řízení nekladou odpor, což většinou není případ zmocněnců, kteří naopak kladou aktivní a houževnatý odpor a často znemožní úřadu dosáhnout toho, co potřebuje, totiž udělit sankci a zejména vybrat peníze do obecní pokladny. Mnozí úředníci to vnímají tak, že když někdo ustanoví zmocněnce, tak je potenciálně vinen a je pouze třeba najít vhodnou hůl, kterým budou bít zmocněnce i odbojného řidiče, který si dovolil jej přibrat. Jednou z konsekvencí odmítavého vztahu úředníků k zmocněncům jsou i protiakce proti zmocněncům, se kterými přicházejí do styku často, a to formou trestních oznámení podávaných pro podezření z toho, že právně poradenskou činnost provozují za peníze, což by bylo v kolizi se zákonem o advokacii. Jeden z příkladů takového postupu je uveden v usnesení Nejvyššího soudu č.j. [5 Tdo 1406/2014-32](#) ze dne 25.3.2015.

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

[FSM 9: Nahráváme správní orgán, teorie a praxe](#)

NEXT

[Vzor: Plná moc](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

NEJČTENĚJŠÍ

- [Novela silničního zákona: Neúspěšný pokus o dodání smysluplnosti vybírání kaucí](#)
(19.4.2016, | 3 754x přečteno)
- [Objektivní odpovědností provozovatele se bude zabývat Ústavní soud](#)
(22.4.2016, | 3 263x přečteno)
- [FSM 8.2: Základní zásady správního řízení o přestupku](#)
(12.3.2016, | 1 509x přečteno)

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

Vzor: Plná moc

Dne 27.2.2016 napsal [D-FENS](#) v kategorii [Vzory a šablony](#)

Vzory plné moci podle § 33 správního řádu pro celé řízení a pro jednotlivý úkon.

- [Vzor plné moci pro celé řízení \(formát MS Word\)](#)
- [Vzor plné moci pro celé řízení \(formát OpenOffice\)](#)

Názvem správního orgánu je ta organizační složka úřadu, která je v příkazu nebo jiném dokumentu označena jako správní orgán. Nejčastěji je to příslušný dopravní, správní nebo dopravně-správní odbor.

V případě, že je vedeno řízení o přestupku, u kterého existuje možnost, že bude zastaveno a úřad bude následně pokračovat v řízení o jiném správním deliktu fyzické osoby s provozovatelem vozidla (radary, parkování...), je si třeba napřed rozmyslet, zda zmocněnec bude vystupovat pouze v řízení o přestupku, nebo zda bude figurovat v řízení s daným č. j., které bude pravděpodobně (v závislosti na praxi toho kterého správního orgánu) pro obě řízení stejné.

- [Vzor plné moci pro jednotlivý úkon](#)

Zde je třeba určit úkon v řízení, který bude zmocněnec oprávněn vykonat.

Ani v jednom z případů se nejedná o generální plnou moc, podpis proto nemusí být ověřený.

Související kategorie: [vzory, zastupování v řízení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

[FSM 10: Zastupování v řízení](#)

NEXT

[FSM 8.2: Základní zásady správního řízení o přestupku](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)

roaD-FENS.cz
Řidiči mají práva.

FSM 8.2: Základní zásady správního řízení o přestupku

Dne 12.3.2016 napsal D-FENS v kategorii FSM

V tomto článku zmíníme některé zásady správního práva trestního. Jak již bylo řečeno, úspěch v defenzivě ve správním řízení o dopravním přestupku závisí na pochopení práv účastníka, zásad řízení a postupů v dokazování. Nyní se zaměříme na druhý z uvedených pojmů.

Jak si ukážeme, nesprávný je názor, že správní orgán má v řízení o dopravním přestupku zcela volnou ruku.

1. Zásada legality

Zásada legality představuje nejdůležitější zásadu správního práva a současně nejvýznamnější prvek ochrany občana před státem a jeho úředníky.

Zásadu legality lze definovat jako povinnost uplatňovat státní moc pouze **v případech, v mezích a způsoby**, které stanoví zákon. Zatímco pro občana platí základní princip, že může konat vše, co není zákonem výslovně zakázáno, pro orgány, které uplatňují státní moc, platí, že jsou vázány právními předpisy a to tak, že mohou konat jen tu činnost (při výkonu své moci), kterou zákon přímo stanoví, a to v mezích a způsobem, který stanoví.

Orgány státní moci se tedy nemohou spoléhat na to, že pokud není nějaký postup, způsob konání nebo meze nějakého postupu stanoveny v zákoně, má volnou ruku.

V § 2 odst. 1 správního řádu je tato zásada zakotvena takto: „Správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.“

Se zásadou legality souvisí tzv. zákaz svévole. Podle zásady zákazu svévole, může správní orgán v případě, kdy se nabízí dle zákona více možností právního řešení nebo při výkladu neurčitých právních pojmů, rozhodnout na základě správního uvážení. Správní orgán však může využít své pravomoci pouze na základě zákona a v jeho mezích a nemůže institut správního uvážení zneužít. Meze volného uvážení bývají nejčastěji stanoveny v mezích zákona různými metodickými pokyny či výkladovými stanovisky, v konečné podobě lze vycházet z judikatury soudu. Pokyny a stanoviska ústředních správních orgánů (v dopravních věcech např. ministerstva vnitra a dopravy) jsou pro podřízené orgány závazné.

V rámci řízení o přestupcích jsou se zásadou legality neodmyslitelně spjaty zásady „není zločin bez zákona“ a „není trest bez zákona“, které jsou obecně zakotveny v [čl. 39 LZPS](#). V předmětném článku se však hovoří pouze o „trestných činech“, což by znamenalo, že je nelze aplikovat na všechny skupiny správních deliktů. Podle judikatury Evropského soudního dvora je nutné pojem „trestní obvinění“ vykládat široce, proto lze pod něj podřadit i správní delikty, resp. přestupky ([4 As 10/2006](#) a další, viz dále v textu).

V případě řízení o dopravních jednání úřady v rozporu se zásadou legality poměrně často. Zejména jde o podřízení správního uvážení cíli výběru sankce do obecní pokladny. Správní uvážení se tak začne podobat hledání hole na bití psa.

Častou praxí je postup v rozporu s různými podzákonnými předpisy. Pro praxi správních orgánů jsou určující i stanoviska ústředních správních orgánů, ale část těchto stanovisek je neveřejných nebo dokonce ústřední správní orgány činí kroky k tomu, aby se tato stanoviska a sjednocující metodiky nedostaly do povědomí veřejnosti.

Účastník správního řízení by se každopádně měl mít na pozoru, když od správního orgánu slyší nebo v příkazu či rozhodnutí čte věty typu „zákonodárce nepochybně zamýšlel“, protože se nesjipší správní orgán pokouší obejít zásadu nullum crimen sine lege.

Další oblíbenou zábavou správních orgánů je zneužití analogie s trestním a dokonce s civilním právem. Pokud se obecním úředníkům nepodaří najít pro ně přijatelné rozuzlení na bázi správního práva, začnou obvykle hledat v jiných oblastech práva. NSS v rozhodnutí [1 As 27/2008](#) uvedl, že v oblasti správního

trestání lze analogie práva nebo zákona použít jen v omezeném rozsahu, a to pouze tam, kdy to, co má být aplikováno, určitou otázku vůbec neřeší, nevede-li takový výklad k újmě účastníka řízení a ani k újmě na ochraně hodnot, na jejichž vytváření a ochraně je veřejný zájem.

2. Zásada materiální pravdy

Cílem procesu dokazování v přestupkovém řízení je objasnit stav tak, aby správní orgán mohl spolehlivě rozhodnout, zda-li se přestupek stal či nikoli. SŘ ukládá správnímu orgánu v § 3 SŘ zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 SŘ. Z uvedeného vyplývá požadavek na takové zjištění stavu věci, které bude v souladu s veřejným zájmem, v mezích zásad legality, přiměřenosti, předvídatelnosti a zároveň je určen rozsah, v jakém správní orgán zjišťuje skutečnosti nutné pro provedení úkonu v určité věci.

V § 50 odst. 3 stanoví správní řád v souvislosti s opatřováním podkladů pro vydání rozhodnutí, že správní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.

Při uplatňování zásady materiální pravdy je úřad provádějící správní řízení povinen zjistit ex officio skutkový stav nedůvodný pochybností ve věci, o které má rozhodovat, aniž by se omezoval na tvrzení nebo návrhy účastníků řízení nebo na to, jak se sám obviněný k řízení staví ([1 As 96/2008](#)).

Jak je výše uvedeno, správní orgán zde jedná z úřední povinnosti a bez návrhu, nelze proto akceptovat, aby se správní orgán postavil do role, že něco sice bylo pro věc relevantní a on sám to věděl, ale neprovedl to, protože účastník nic takového nenavrhoval.

V případě pochybností pak je třeba zdůraznit, že musejí být důvodné. Je častou chybou v řízení o dopravních přestupcích, že účastníci vyjadřují pochybnosti o zjištěních správního orgánu, mnohdy navíc opodstatněně, ale neuvedou důvod, proč taková zjištění pokládají za pochybná. Správní orgán následně takové námítky následně označí jako nedůvodné, protože „nevidí“ důvod, proč by taková pochybnost měla nastat. Příklad úspěšné obhajoby vystavěné pouze na zásadě materiální pravdy nalezneme například v rozsudku [1 As 84/2009](#).

Zásada materiální pravdy je někdy v kolizi s požadavkem na rychlost řízení v rozporu se zásadami procesní rychlosti a ekonomie tak, jak je zná správní řád. Zejména pak je v kolizi se základním imperativem úředníků projednávajících dopravní prostředky, totiž se zajištěním přísunu peněz z pokut do obecní pokladny. Veškeré úkony jako výsledky svědků, opatřování listin, nedej bože znalecké posudky nebo místní šetření protahují řízení a mohou způsobit správnímu orgánu náklady,

což v konečném výsledku zmenšuje kořist. Je proto snahou správních orgánů zásadu materiální pravdy obcházet, ignorovat nebo redukovat na zcela formální pojetí.

3. Zásada ústnosti

Řízení o přestupku u správního orgánu prvního stupně povinně prováděno ústně (§ 74 přestupkového zákona). Nařízení ústního jednání s přizváním všech účastníků je elementárním prvkem řízení o přestupku, jelikož zaručuje práva obviněného, a to především právo na obhajobu, právo navrhnout důkazy apod. Obviněnému musí být vytvořeny podmínky, aby u individuálního ústního jednání mohl být přítomen. Je nutné, aby správní orgán projednávající přestupek v prvním stupni obstaral přítomnost obviněného na ústním jednání tak, aby to nevzbuzovalo pochybnosti o tom, zda byl obviněný řádně předvolán. Za řádné předvolání se nepovažuje oznámení konání ústního jednání prostřednictvím telefonického hovoru, jelikož úřední záznam o provedení telefonátu není veřejnou listinou, jež by měla dostatečnou důkazní sílu. Stejná situace nastane, pokud správní orgán nesprávně doručí nebo nenastane fikce doručování (např. doručení poštou, pokud měl účastník datovou schránku). Dále viz [II ÚS 788/02](#).

Na druhé straně, pokud se účastník přítomnosti na ústním jednání vzdá nebo se nedostaví, ačkoli byl řádně předvolán, má se za to, že možnosti uplatnit svá práva nevyužil. Správní orgán to nezabývá povinnosti ústní jednání formálně provést a sepsat o něm záznam, ve kterém uvede důkazy, které během něho provedl.

Jiná situace nastane v případě jednání o správním deliktu. Ustanovení zákona o přestupcích se neuplatní a ústní jednání tudíž není zákonem vyžadováno. Nicméně práva účastníka řízení tím nejsou dotčena. Současná praxe je tedy taková, že se správní orgány buď řídí tím, že na obvinění ze správního deliktu fyzické osoby – provozovatele je třeba nahlížet stejně jako na obvinění z přestupku nebo jiné trestní obvinění a ústní jednání nařizují, nebo vyzýv účastníka k tomu, aby tato svá práva uplatnil. Ten však může v rámci toho sdělit, že svá práva hodlá uplatnit v ústním jednání.

4. Zásada presumpce nevinny a zásada in dubio pro reo

Jsou obsaženy v § 73 ZPř. První z nich uvedená spočívá v tom, že pokud není pravomocným rozhodnutím vyslovena vina obviněného ze spáchání přestupku, je nutné na něj hledět jakoby se přestupku nedopustil. Zásadně s ním nesmí být jednáno jako s pachatelem.

Objeví-li se v průběhu řízení jakékoliv pochybnosti o otázce viny nebo jiných skutečnostech, je nutné vždy rozhodnout ve prospěch obviněného (zásada in dubio pro reo). Tato zásada byla rozebírána v judikatuře skutečně obsáhle a není cílem tohoto dílu FSM ocitovat veškeré výsledky rozhodovací činnosti soudů. Jako jeden z všechny, poměrně vyčerpávající citát z nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 864/11: „*Princip*

presumpce nevinny vyžaduje, aby to byl stát, kdo nese konkrétní důkazní břemeno; existují-li jakékoliv rozumné pochybnosti, nelze je vyložit v neprospěch obviněného, resp. obžalovaného, ale naopak je nutno je vyložit v jeho prospěch. Z principu presumpce nevinny plyne pravidlo in dubio pro reo, dle kterého, není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, nutno rozhodnout ve prospěch obviněného (viz nález sp. zn. I. ÚS 733/01. Jakkoli vysoký stupeň podezření sám o sobě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok (viz nález sp. zn. IV. ÚS 36/98).“

Ze zásady presumpce nevinny lze dovodit zásadu *nemo tenetur* neboli zásadu zákazu sebeobviňování. Podle této zásady nesmí být nikdo (obviněný) povinen přispět aktivním způsobem (přímo nebo nepřímo) k vlastnímu odsouzení. Obviněný tedy nesmí být donucován k výpovědi, ale také ani k jiné součinnosti nebo aktivnímu konání sloužícímu k jeho usvědčení.

Obcházení zásady „in dubio pro reo“ se stalo bohužel také běžným postupem, a to nejen na úrovni prvostupňových správních orgánů. Účastník řízení je v tomto obráceném postupu naopak nucen, aby přinášel různé důkazy k tomu, aby se zbavil obvinění.

5. Zásada dvouinstančnosti

V přestupkovém řízení i v řízení o správním deliktu provozovatele platí zásada dvouinstančnosti, zajišťující právo na odvolání proti nepravomocnému rozhodnutí prvoinstančního orgánu, proti rozhodnutí správního orgánu na druhém stupni se již nelze odvolat. K odvolacímu řízení se váže i zásada zákazu změny k horšímu. V přestupkovém řízení se týká zákaz změny sankce k horšímu zejména situace, kdy se účastník odvolá.

6. Zákaz dvojího trestu za totéž

Poslední zásadou, kterou bych na tomto místě uvedl, je zásada *non bis in idem*. Tato zásada zaručuje, že fyzická osoba nemůže být za jedno protiprávní jednání postižena dvakrát. Jak ze znění zásady plyne a jak se uplatňuje v současném výkladu, k porušení zásady by došlo skutečně až při dvojitě postihu za totéž jednání a nikoli třeba za recidivu nebo např. postupem podle § 125c odst. 5 pís. e) ZPPK. V současné době dochází například k určitému vývoji na poli vnímání bodového systému, který byl původně vnímán jako postih za recidivu, nicméně v poslední době začaly soudy připouštět, že bodový postih je trestem a z toho plyne, že za splnění určitých dalších podmínek může představovat bodový postih dvojí sankci.

[Článek na serveru e-právo](#)

[Článek v Bulletinu advokacie](#)

Tyto zásady představují nejdůležitější ze zásad správního řízení v dopravních věcech. Celá problematika je však podstatně širší a má výrazný přesah do teorie správního i trestního práva.

Související kategorie: [správní řízení](#)

D-FENS

Trust in God, but keep your powder dry.

PREVIOUS

Vzor: Plná moc

NEXT

Vzor: Odpor

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

Vzor: Odpor

Dne 20.3.2016 napsal [Admin](#) v kategorii [Vzory a šablony](#)

Vzor neodůvodněného příkazu proti odporu.

[Neodůvodněný odpor](#)

Související kategorie: [odpor, předběžné úkony](#)

Admin

PREVIOUS

[FSM 8.2: Základní zásady správního řízení o přestupku](#)

NEXT

[Vzor: Uplatnění práv účastníka](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

NEJČTENĚJŠÍ

road-FENS.cz
Řidiči mají práva.

Vzor: Uplatnění práv účastníka

Dne 20.3.2016 napsal [Admin](#) v kategorii [Vzory a šablony](#)

Vzor sdělení k výzvě k uplatnění práv účastníka řízení před vydáním rozhodnutí v řízení o správním deliktu fyzické osoby – provozovatele vozidla.

Tento dokument použijete v případě, kdy se správní orgán bude v řízení o správním deliktu pokoušet neprovést ústní jednání a namísto toho vás bude vyzývat k uplatnění práv účastníka. Tímto dokumentem úřadu sdělujete, že trváte na ústním jednání. Neplatí z toho automaticky, že byste se musel k takto vyvolanému ústnímu jednání dostavit, i nadále máte možnost pro ústní jednání poskytnout např. písemné vyjádření a správní orgán k němu musí z úřední povinnosti přihlídnout.

[Vzor: Sdělení o uplatnění práv v řízení](#)

Související kategorie: [správní řízení](#), [sprdel](#), [vzory](#)

Admin

PREVIOUS

[Vzor: Odpor](#)

NEXT

[Vzor: Plná moc pro nahlédnutí do spisu](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

roaD-FENS.cz
Řidiči mají práva.

Vzor: Plná moc pro nahlédnutí do spisu

Dne 20.3.2016 napsal [Admin](#) v kategorii [Vzory a šablony](#)

Vzor plné moci k zastupování. Zastupování je omezeno na jednotlivý úkon, v tomto případě nahlédnutí do spisu.

Plnou moc lze využít obdobně pro případ, že hodláte zmocnit někoho pouze jedním úkonem v řízení, např. účastí na ústním jednání, seznámení s podklady rozhodnutí, provedení důkazu mimo ústní jednání apod.

[Plná moc pro nahlédnutí do spisu](#)

Související kategorie: [předběžné úkony](#), [vzory](#), [zastupování v řízení](#)

Admin

PREVIOUS

[Vzor: Uplatnění práv účastníka](#)

NEXT

[Vzor: Blanketní odvolání](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)

NOVINKY

roaD-FENS.cz
Řidiči mají práva.

Vzor: Blanketní odvolání

Dne 20.3.2016 napsal [Admin](#) v kategorii [Vzory a šablony](#)

Tzv. blanketní odvolání můžete využít v případě, že máte v plánu odvolat se proti rozhodnutí, ale vlastní odvolací důvody ještě nemáte připraveny.

Nemá-li odvolání některou z náležitostí vyplývajících z § 37 odst. 2 a z § 82 odst. 2 správního řádu, je správní orgán povinen postupovat podle § 37 odst. 3 správního řádu tak, že pomůže odvolateli nedostatky odstranit nebo jej k jejich odstranění vyzve a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu (dále viz rozsudek NSS č. 1 As 4/2009).

Toho lze využít např. u případů s rozsáhlejší dokumentací nebo v případě, že je třeba nastudovat více podkladů, kde příprava kvalitního odvolání zabere déle než 15 dnů.

[Blanketní odvolání](#)

Související kategorie: [odvolání](#), [správní řízení](#), [vzory](#)

Admin

PREVIOUS

[Vzor: Plná moc pro nahlédnutí do spisu](#)

NEXT

[Metodika Ministerstva dopravy – automatizovaný prostředek](#)

MENU

- [O projektu](#)
- [Podmínky užití](#)
- [Co dělat, abyste tento web nepotřebovali](#)
- [Spolupráce a podpora](#)
- [D-FENS FSM \(Field survival manual\)](#)
- [Vzory a šablony](#)
- [Odkazy](#)
- [Kontakt](#)